

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 30 petič
Din 2.—, do 100 vrst Din 250, od 100 do 300 vrst A Din 3.—, večji inerati petič
vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3123, 3128, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65,
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MACDONALDOVA VLADA V KRIZI

Zaradi neuspeha svetovne gospodarske konference je položaj Macdonaldove vlade zelo omajan

London, 31. julija. Po vesteh iz političnih krogov, kažejo vsi znaki, da je neuspeh svetovne gospodarske konference zelo omajal položaj Macdonaldove vlade, v kateri naj bi po njihovih trditvah prišlo v kratkem do znatnih izprememb. Čim dalje več se govori, da je odstop Macdonalda neizogiben, kot njegov naslednik pa se največ imenuje bivši zunanji minister Austen Chamberlain. V primeru, da bi prišel Chamberlain na čelo vlade, je

po trditvah londonskih merodajnih krogov več kot gotovo, da bi v novo vlado vstopila tudi Lloyd George in Churchill. Lloyd George bi prevzel v Chamberlainovi vladi kmetijski resor.

Brez dvoma je, da bo Macdonald energično branil položaj svoje vlade, ni pa mnogo upanja, da bi pri tem uspel. V Londonu že govore, da bo sedanji ministrski predsednik imenovan ob svojem odstopu za markiza Lousiemouthskega.

Tudi zunanji minister John Simon, ki mu zlasti očitajo slabotnost v vodstvu angleške zunanje politike na Daljnem vzhodu, misli na umik iz vlade. Z izgovorom, da je slabega zdravja, se je John Simon že pred nekaj tedni umaknil od vodstva svojih poslov. Kakor znano, se nahaja sedaj na potovanju po južnem delu Atlantskega oceana in se bo po povratku v Anglijo končno umaknil iz Foreign officea.

Italijansko-grški spor v Dodekanezu

Pogajanja med grško in italijansko vlado zaradi okupacije neobljudenih otokov v Dodekanezu

Atene, 31. julija. Predsednik vlade je prejel nove informacije o zasedbi štirih malih otokov v grških vodah po italijanski mornarici. Na podlagi teh informacij bo grška vlada pričela diplomatske razgovore z italijanskim poslanikom zaradi poravnave spora. Tsaldaris je izjavil zastopnikom, tiska, da ta incident ni velikega političnega pomena in da se bo vsekakor dosegel sporazum z italijansko vlado.

Atene, 31. julija. Šef generalnega štaba mornarice, podadmiral Dimulis je obzorožil položaj po Italijanih okupiranih otokov takole:

Otoki Kinaros, Glakos in Makri se nahajajo med italijanskim otokom Kalymnosom ter grškim otokom Amorgosom. Samo na Kinarosu je nekoliko paše, ki jo izkoriščajo grški kmetje z otoka Amorgosa in ki prihajajo na Kinaros že dolgo vrsto let. Otoka Glakos in Makri sta nemasljena ter mi še nikdar pristala nobena jadrnica ob njeni obali. Kar se tiče

suverenosti teh otokov, je brez dvoma, da so od odstojne Dodekana Italiji spadali vsi trije administrativno h Kalymnosu, čegar podaljšanje predstavljajo, vendar jih pa Italijani nikdar niso okupirali. Na Kinarosu, kjer prebiva nekaj grških ljudi, niso Italijani nikdar izvrševali pravice suverenosti. To je bilo tudi vzrok da so bile grške oblasti na Amorgosu, ki so bile v mnenju, da spadajo otoki v njihovo pristojnost, presenečene zaradi izkrcanja italijanskih mornarjev. Razen tega sta bila izvršena od leta 1920 do leta 1928 dva podpisana prebivalstva in prebivalci na Kinarosu so se vedno vsteli med grško prebivalstvo. Če bi se Italija zanimala za te otroke, bi že tedaj protestirala. Končno je tudi geološki sestav teh otokov tak, da more vsakdo neprizadet na prvi pogled spoznati, da so podaljšanje otoka Kalymnos.

Bolgarija na razpotju

Pričetek diplomatske akcije za balkanski in črnomoški pakt

Berlin, 31. julija. »Berliner Tageblatt« je objavil naslednjo vest iz Budimpešte:

Diplomatska stremeljenja, ki so se pojavila v zvezi s potovanji turškega zunanjega ministra Rudži beja, da bi se omogočila nova politična opredelitev na Balkanu in v bližnjem vzhodu, se zgoščujejo sedaj v osredotočen napad proti Bolgariji. Kakor se zdi, trenutno tudi oficijelno Bolgariji še ni povsem jasno, kam so v podrobnosti usmerjena in kakšnim interesom naj služijo, gotovo je samo, da se bo v pričetku septembra pričela v bližnjem vzhodu živahna kampanja diplomatskih posvetov, kakršne po vojni še nismo doživeli. Za mesec september je naprej napovedan oficijelni poset turškega ministrskega predsednika Izmet paše in zunanjega ministra Rudži beja v bolgarski prestolnici, ki bi mu sledil poset rumunskega zunanjega ministra Titulescu, splošno prvi poset rumunskega državnika v Bolgariji. Titulescu je napovedal za oktober svoj poset tudi v Angori, kjer naj bi došlo, kakor napovedujejo, do podpisa turškorumunske pogodbe o nenapadanju. V domnevi, da se bo obema turškima državnika posrečilo ugodno vplivati na poravnavo spornih grško-bolgarskih vprašanj, ki so v glavnem finančnega značaja, je nameravan nepo-

sredno nato prvi poset bolgarskih državnikov v grški prestolnici. Kakor poročajo, je grški ministrski predsednik Tsaldaris že oficijelno povabil bolgarskega ministrskega predsednika Musanova v Sofijo. Pri tem je treba poudariti, da se mora računati, ako bo došlo do poravnave spornih bolgarsko-grških vprašanj, z ustvaritvijo novega položaja na Balkanu. Toda tudi v bolgarskih oficijelnih krogih morajo priznati, da si še niso na jasnem, ali gre pri teh stremeljenjih za ustvaritev balkanskega Locarna ali Črnomoškega bloka, o čemer se v zadnjih tednih mnogo govori. V svojih izjavah govore le o stališču Bolgarije glede na morebitno zaključitev balkanskega Locarna, pri čemer izražajo isto zahtevo, ki jo je označil že Gömbös kot pogoj za sodelovanje z Malo antanto, namreč priznanje enakopravnosti, revizijo mirnih pogodb in zaščito manjšin. Kar se tiče stališča Bolgarije glede osnovanja Črnomoškega bloka, obstojajo samo domneve. Ker v Sofiji v zvezi s tem močno podarjajo prijateljsko Bolgarije in Turčije in upajo na drugo stran v Mussolinijev pakt štirih, je bolgarska zunanja politika bržkone osredotočena okoli politične smeri med Rimom in Angoro.

Vpad bolgarskih razbojnikov v Grčijo

Solun, 31. julija. Blizu bolgarske meje pri Sirmovu v okrožju Drame je osem razbojnikov napadlo dva avtomobila, v katerih so se vozili šef glavnega štaba 4. armadnega zbora, državni tožilec in drugi višji uradniki. Razbojniki so popolnoma oropali potnike ter izginili brez sledu. Vojaštvo, ki je bilo takoj poslano na zasledovanje, napadalec ni izsledilo. Domnevajo, da gre za napad bolgarskih komitašev, ki so prešli na grško ozemlje. Predsednik vlade Tsaldaris je odredil strogo preiskavo ter je izjavil, da bo grška vlada energično protestirala v Sofiji, če se ugotovi, da so napad izvršili komitaši.

De Valera proti irski nacionalni gardi

Dublin, 31. julija. Včeraj je pričela vlada De Valere izvajati pričakovane ukrepe proti nacionalni gardi ali takozvanim »modrim rajcam«. Izvršene so bile množične hišne preiskave, pri katerih so zaplenili mnogo revolverjev.

Proti fašizmu

London, 31. julija. V Hydeparku se je včeraj vršilo veliko protestno zborovanje proti vojni in fašizmu, ki se ga je udeležilo okoli 30.000 ljudi. V Manchesteru je prišlo do spopada na nekem fašističnem zborovanju. Množica je fašističnega govornika vrgla s tribune in ga pretepla. Govorniško tribuno so razbili ter njene posamezne kose uporabljali kot orožje v pretepu.

Antwerpen, 31. julija. Sindikalisti in socialisti so priredili včeraj veliko demonstracijo proti vojni in fašizmu, ki se je udeležilo nad 60.000 ljudi.

Za zaščito avstrijske suverenosti

Pariz, 31. julija. Vsi listi se strinjajo z vsebino včerajšnjega uvodnika lista »Tiemec«, ki govori o ponovni kršitvi avstrijske suverenosti in neodvisnosti po nemških narodnih socialistih, zlasti pa s ponovnimi leti nemških letal nad avstrijsko ozemlje. Francoski listi beležijo tudi izvajanje dunajske »Reichspost« in izražajo pričakovanje, da bo avstrijski vlada v primeru, če se bodo nadaljevale kršitve avstrijske suverenosti po nemških narodnih socialistih, obrnila za posredovanje na Društvo narodov.

Prepozno spoznanje

Pariz, 31. julija. AA. Iz Newyorka poročajo, da je bivši nemški prestolonaslednik izjavil poročevalcu velikega ameriškega lista, da bo v kratkem posetil Zedinjene države severne Amerike.

Na vprašanje poročevalca, kaj je po njegovem mnenju odločilo v svetovni vojni, je bivši prestolonaslednik odgovoril: »Vstop Zedinjenih držav severne Amerike in nič drugega. Nemčija je napravila veliko napako, ker je pustila, da je prišlo do tega vstopa. Bethman Hollweg bi bilo moral storiti vse, da prepreči združitve Zedinjenih držav z državami velike antante. Tiste čase sem predlagal državnemu kancelarju, naj najame v Zedinjenih državah veliko dolarsko posojilo. To bi gotovo preprečilo vstop Američanov v vojno, tedanji državni kancelar pa je ta moj predlog odbil.«

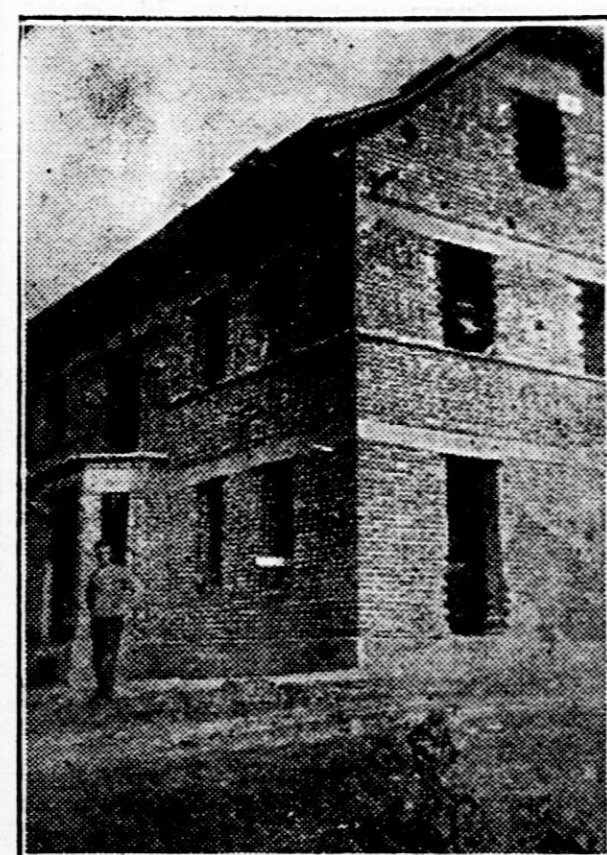
Nesreča pri motorni dirki

Berlin, 31. julija. Pri dirki motornih koles na stadionu je dirkač, ki je vozil z brzino 100 km, skušal z roko zadržati svojega tekmeca v enaki višini. Oba sta treščila na zemljo. Eden izmed dirkačev se je z motornim kolesom zaletel preko ograje med gledalce, pri čemer so bile ubite tri osebe, dočim jih je bilo 18 hudo ranjenih. Mnogi izmed ranjenecv se bore s smrtjo.

Usoda imovine Andreja Malijskega

Kaj bo s hišo, ki jo je zidal na Golniku. - Sodna dražba njegovih premičnin pri Sv. Roku

Št. Vid pri Stični, 30. julija. Pri okrožnem sodišču v Novem mestu se kopiči obsežen material za obtožbo proti morilcema Andreju in Antonu Malijskima ter Micki Golmajerjevi, ki — kakor kaže dosedanja preizkava — tudi ne bo igrala v procesu preveč postranske vloge. Glede na čudno vedenje Andreja Malijskega v Lombarjevem procesu je ljubljansko okrožno sodišče poslalo v Novo mesto še nekatere akte, ki se tičejo Malijskega in Lombarje. Ko bo ves dokazni material o Malijskih grozodejstvih zbran in sestavljen obožnica, se prične pred novomeškim okrožnim sodiščem proces, kakršnega še ni zabeležila naša kriminalistika.

Malijska hiša na Golniku, pred hišo Andrej Malijski

Medtem ko sedi Andrej Malijski za zamreženimi okni in čaka zaslišene kazni, se urejujejo tudi njegove civilne zadeve. Kakor znano, je zidal Andrej na Golniku veliko, lepo enonadstropno hišo z več stanovanji. (Glej sliko!) Toda denar za zidanje ni šel iz njegovega žepa, saj je prišel k Anžlovarjevi hiši kot zet praznih rok. Vsa denarna sredstva so dali na razpolago Anžlovarjevi, največ seveda pokojna Malka. Dasi ji ni bilo zidanje hiše na Gorenjskem nič kaj po volji, je vseeno molče izročala hranilnice knjižice šentviške in mestne hranilnice svojemu možu Andreju, ki je dvigal denar, z njim zidal, zidal in koval načrte. ... Kaj se je vse tedaj snovalo v njegovi glavi, bo mogoče razkriti šele proces. Iz hranilnice in posojilnice v št. Vidu pri Stični je dvignil 11.000 Din, iz Mestne hranilnice ljubljanske pa je vzel 25.000 Din, ki jih je naložil Malka po svojem povratku iz Amerike. Verjetno je, da je imela Malka še v drugih denarnih zavodih precej denarja, ki se je tudi porabil za hišo. Koliko je hranila denarja doma, se ne da točno ugotoviti. Andreju je izročala tudi dolarje, ki jih je prejela iz Amerike kot dividende za delnice raznih ameriških podjetij. Po trditvi Anžlovarjevih, je porabil Andrej blizu 100.000 Din njihovega, oziroma Malkinega denarja, saj jim je izvil vse, tako da se danes pri prej bogati hiši oglasi tudi že marsikak upnik...

Po umoru svoje hčere se je Anžlovar potegnil za pravico. Pooblastil je svojega zeta g. Ivana Hrovata, posestnika in župana iz Zagradca, da iztirja ves denar, ki je šel za zidanje na Golniku iz Anžlovarjeve hiše. G. Hrovat je vzel za svojega zastopnika odvetnika dr. Režka iz Novega mesta. Odvetniku je Mali priznal in podpisal, da je res prejel 60.000 Din, ki jih je

porabil za stavbo. Da se izogne pravdanju in stroškom, se je g. Hrovat s priznanjem zneska 60.000 Din zadovoljil. Sodišče je prepovedalo vsako razpolaganje s hišo na Golniku in zabilobil Malijskega premičnine pri Sv. Roku. Ker zemljišče, na katerem stoji hiša na Golniku, ni last Andreja Malijskega, marveč baje last vseh rodbinskih članov, bodo morali le-ti izplačati Hrovatu 60.000 Din. Ako tega ne bodo zmogli, bo vse skupaj prodano na dražbo. Za stavbo, ki je sicer še v surovem stanju, se zelo interesira uprava zdravilišča na Golniku in jo namerava kupiti.

V petek, 28. t. m., ob 9. uri popoldne se je vršila pri Sv. Roku v Anžlovarjevi hiši sodna dražba zarubljenih Malijskih premičnin. V seznamu zarubljenih predmetov je bila oprava spalnice, sestojela iz dveh postelj, umivalnika z ogledalom, dveh visokih omar za obleko, dveh nočnih omaric, ene mize ter štirih stolov, dalje 2 posteljni blazini, 3 obleke, škornji, 17 srajc, kravate, rokavice in dr. Na dražbo je prišlo precej ljudi, ki so marljivo licitirali. Skupni znesek vseh prodanih predmetov je znašal 4000 Din. Škoda, da se ni taka dražba vršila kje drugje, n. pr. v Parizu. Gotovo bi lahko pripisali še dve tisoč. Morda bi se še v Ljubljani dobilo kaj več kot pri Sv. Roku...

Enotnost zbornice za TOI zagotovljena

Ljubljana, 31. julija. AA. Kr. banska uprava dravske banovine je prejela od ministrstva za trgovino in industrijo naslednji odlok:

Na podlagi poročil Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani z dne 17. marca, oziroma 20. maja t. m. pod št. 4470 o izidu glasovanja obrtniških organizacij proti delitvi zbornice, kakor tudi na podlagi sklepa obrtnega odseka navedene zbornice, naj se zbornica ne deli, odrejam na podlagi § 393 st. 2. t. b., naj Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ostane enotna, ker niso dani pogoji zakona za ločitev obrtnega odseka iz navedene zbornice. O tem naj se obvesti banaska uprava, da po časopisju in s posebno okrožnico obvesti prizadete. — Minister trgovine in industrije dr. I. Šumenkovič, 1. r.

Iz gozdarske službe

Beograd, 31. julija. n. »Službene novice« objavljajo več ukazov o napredovanju v gozdarski stroki. Med drugimi so napredovali: za gozdarskega svetnika 5. položaja skupine pri banski upravi v Ljubljani inž. Viktor Novak, za višjega gozdarskega pristava inž. Fran Munih in za šefa šumske uprave v Dolnji Lendavi inž. Fran Jurhaj, doslej gozdarski pristav.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2311.61—2322.67, Berlin 1362.91—1373.71, Bruselj 799.13 do 803.07, Curih 1108.35—1113.86, London 190.19—191.79, Newyork ček 4178.05 do 4214.31, Pariz 224.29—226.41, Praga 169.79 do 170.66, Trst 301.68—304.08 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kursu 8.85.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Pariz 20.2375, London 17.19, Newyork 380, Bruselj 73.10, Mihan 37.26, Madrid 43.20, Amsterdam 208.66, Berlin 123.15, Dunaj 58, Praga 15.32, Varšava 57.80, Bukarešta 3.08.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Nova belgijska kolonijalna politika

Senzacionalen govor prestolonaslednika Leopolda v belgijskem senatu o potrebi zaščite črncev v Kongu pred izkoriščanjem bank in drugih zasebnih družb

Bruselj, 31. julija. V belgijskih političnih krogih je zbudil mnogo pozornosti govor belgijskega prestolonaslednika Leopolda v senatu. Prestolonaslednik je uporabil priložnost, da se je kot član senata v razpravi o proračunu za kolonije oglasil k besedi, pri čemer je v ostrih besedah kritikal dosedanje kolonijalno politiko izkoriščanja domačinov. Belgijskega prestolonaslednika smatrajo kot strokovnjaka v kolonijalnih zadevah, ker je že mnogo potoval zaradi študij po raznih kolonijah sveta. Ob priliki je tudi že nastopil v kolonijalnem svetu. Njegov nastop v senatu je zbudil zlasti zato senzacijo, ker se je odkrito izrekel proti izkoriščanju kolonij po privlačnem kapitalu ter se zavzel za avtoriteto države v kolonijalni politiki. Na ta način je nastopil proti najmočnejši sili v Belgiji, ki jo predstavlja »Societe Generale de Belgique« kot prevladujoča velebanka, pod katere nadzorstvom je 85 odstotkov belgijskega kapitala v Kongu. Doslej se še nihče ni upal ožigosati na tako oster in nedvomen način izkoriščevalno politiko te banke. Zato je pomen prestolonaslednikovega govora v senatu izredno politične dalekosežnosti. Povsem gotovo je, da je govoril prestolonaslednik v sporazumu s kraljem Albertom in da predstavlja njegov nastop v resnici politikus belgijskega dvora, omejitvi prevladujoči vpliv bank na kolonije. Prestolonaslednik je nastopil kot zagovornik poljedelske politike v Kongu ter je grajal zlasti delstvo, da obstoja v sedanjem času glavni izvoz te belgijske kolonije v industrijskih proizvodih. Pri tem je mišljen izvoz bakra, ki ga vrši »Union Miniere du Haut Katanga« pod nadzorstvom »Societe Generale de Belgique«. Prestolonaslednik je med drugim izjavil, da dobičkanosna akcija evropskih podjetij ne more biti končni cilj kolonizacije, ker se moralno in emotno stanje domačinov ni zadostno zboljšalo. Na-

sprotno so narasli upravni stroški in proračunski primanjkljaj je zavzel vznemirljiv obseg. Odgovornost za te razmere nosijo torej oni, ki sodelujejo pri kolonizacijskem poslu, kajti vsi so več ali manj verjeli, da je bodočnost Konga odvisna le od prospeha zasebnih družb. Prestolonaslednik je zahteval od vlade pospeševanje poljedelstva med domačini in sicer na najbolj učinkovit način. Izrazil je tudi željo po zagotovitvi lastniške pravice in gospodarske svobode črncev. Delavnost belih kolonistov naj bi se omejila samo na nakup proizvodov, njihovo predelavo in prevoz. Vsekakor naj bi vlada v bodoče odrekala belim kolonistom nove koncesije. Prestolonaslednik je zahteval od vlade, naj napravi konec izkoriščevalni politiki v Kongu in prične uvajati metodično kolonizacijo pod vodstvom države, ker so doslej smatrali črnce izključno kot orodje produkcije.

V zvezi s tem se je že pogosto tudi razpravljalo o legitimnosti prisilnega dela. Tako presojanje problema domačinov temelji na nerazumevanju socialnih razmer. Kakor hitro bi se črnici plačevali za svoje delo primerno, bi bil delavski problem v Kongu rešen.

Govor prestolonaslednika Leopolda smatrajo v belgijskem tisku po pravici kot važen dogodek v belgijski kolonizacijski politiki. Če se bo v resnici posrečilo uveljaviti predlagane smernice kljub pričakovnemu odporu bank, bo srednjeveško izkoriščevalno metodo v Kongu nadomestila moderna kolonizacijska politika. Pričetek za izvedbo tega programa je bil pod vplivom belgijskega dvora že napravljen. Kralj Albert je kljub hudi opoziciji zopet imenoval za generalnega guvernerja v Kongu generala Tildensa, ki se trudi, da bi odtegnil upravne uradnike vplivu raznih zasebnih družb ter povsod vzpostavil avtoriteto države.

Naloga strokovnih organizacij v rudarski krizi

Za ustanovitev enotnega akcijskega odbora v rudarskih revirjih

Trbovlje, 30. julija. Vedno pogostejše se čuje iz rudarskih revirjev zahteva po ustanovitvi enotnega akcijskega odbora, ki bi vodil v teh težkih časih vse akcije za zboljšanje obupnega položaja trpečega delovnega ljudstva. Delajo se sicer poskusi v posameznih revirjih, vendar do ustanovitve enotnih akcijskih odborov za odprmo bedi v rudarskih revirjih še ni prišlo.

Ce premotrimo obupno stanje delovnih množic in nelzivnost bodočnosti v rudarskih revirjih, pridemo do zaključka, da bi se današnja beda in naraščajoča revščina mogla edino uspešno omiliti potom akcijskega odbora, v katerem bi bili zastopani vsi sloji, stanovi in korporacije, ki so zainteresirani na tem prečnem socialnem problemu. S tem akcijskim odborom združenih organizacij, društev in korporacij bi se po obenem ustvarila v današnjih dneh toliko zaželjena enotna fronta vsega delovnega ljudstva v rudarskih revirjih, ki bi si potom akcijskega odbora napravila točen program, po katerem bi sistematično in energično lajšala bedo v rudarskih revirjih. Obenem pa bi bilo ustvarjeno med posameznimi sloji predpobno soglasje, odpravljeni bi bili vsi predsodki glede možnosti solidarnega nastopa delovnega ljudstva v rudarskih revirjih za omiljenje bede, postavljali pa bi bili tudi temelj za bodoče združene socialne akcije med rudarskim delavstvom samim, ki razdvojen v načelno raznolike strokovne frakcije, v resnejših socialnih akcijah ne more ničesar doseči, kar je preteklost tako živo pokazala. Če hoče zlasti v teh težkih časih delavstvo kaj doseči, mora v prvi vrsti iskati močne opore v širokih množicah naroda, ker le tako moralno podprto bo lahko doseglo uspehe, ki mu bodo sčasoma prinesli boljše bodočnost.

V revirjih TPD čakajo proletarijat še težki časi, če se kmalu ne bo zedinil v enotno fronto. Kakor bi našo močno Jugoslavijo danes gotovo še trgali in prodajali njene številni notranji in zunanji sovražniki, če bi naš modri vladar ne proklamiral z zgodovinskim manifestom edinstva in sloge jugoslovenskega naroda in države, tako mora tudi rudarsko delavstvo ob dvajseti uri vendar še enkrat spoznati, da mu je obstanek mogoč le v edinstvu in slogi in da je nujno potrebno, da se rudarski proletarijat že enkrat za vselej odsebe razkrajajoče preteklosti in se ujedinji v združeni enotni fronti v borbi za zboljšanje svojega položaja. Delavstvo v teh težkih dneh ne sme gledati na načelne razlike, kajti delovno ljudstvo ima danes lažne želodce, zato naj bo v teh težkih dneh vsaj miselnost vsega delavstva enotna vsaj dotlej, dokler si ne pripori združeno v enotni falangi boljše usode. Kdor bo zdej našemu težko preizkušenemu proletarijatu nudil čim uspešnejšo pomoč, tega bo naše delovno ljudstvo v bodoče tudi politično upoštevalo. Priznati se mora, da so naša nacionalna in humana društva starija v zadnjem času mnogo za lajšanje bede, zlasti med našo mladino, zato smo uverjeni, da hvala naša mladina vseh teh činov človekoljubja v bodoče ne bo prezrla.

Prav posebno važno vlogo pri uspešnem reševanju krize v rudarskih revirjih bi lahko igrale naše strokovne organizacije. Že davno bi bila dolžnost voditeljev strokovnih organizacij, da bi sedli skupaj k eni mizi ter se posvetovali, kako bi združeno našli pot, po kateri bi čim prej dosegli skupni cilj — omiljenje težkega stanja v rudarskih revirjih. Toda med strokovnimi voditelji se tak poskus v dolgotrajni krizi še ni bil storjen, dasiravno si ga delovno ljudstvo tako zelo želi, saj pomeni še edini poskus rešitve iz neznoznega položaja. Zato ni čuda, da tudi naše strokovne organizacije vidno hirajo, ker vedno bolj narašča nezaupanje delavskih množic, ki se zavedajo, da bi združene strokovne organizacije prav lahko dosegle uspehe, če bi nastopile v skupnih akcijah kot ena močna stro-

kovna delavska edinica, ki bi bila nedvomno povsod bolj upoštevana, kakor pa ločeno nastopajoče slabotne frakcije, kajti strokovno združeni akcijski odbor vseh del. strokovnih organizacij bi lahko povsod nastopal v imenu vsega rudarskega proletarijata. Sčasoma pa bi se iz tega združenega akcijskega odbora lahko osnoval neke centralni odbor združenih rudarskih delavskih sindikatov Jugoslavije, ki bi bil vrhovni strokovni delavski forum vsega rudarskega delavstva Jugoslavije, kajti rudarski revirji TPD so največji revirji naše države, zato ima rudarsko delavstvo v revirjih TPD tudi pravico, da zavzema vodilno vlogo v rudarstvu naše države.

Naloga centralnega rudarskega sindikalnega odbora bi bila, da se predvsem bori za enotno rudarsko zakonodajo. Voditi bi moral evidenco produkcije in potrošnje premoga v Jugoslaviji in z vsemi silami preprečevati uvoz tujega premoga. Prizadevati bi si moral, da bi dosegel na podlagi produkcije in potrošnje regulacijo enotnih prodajnih cen vseh vrst premoga za vse dele naše države. Za oddaljeneje producente naj bi se dovolile primerne tarife olajšave, istotako za izvoz našega premoga carinske olajšave. Za vsa rudarska podjetja v državi naj bi se določile enotne mezde in plače delavcem in nameščencem, ki pa bi se morale prilagoditi najvišjim mezdam in plačam, ki jih nudi katerokoli podjetje v naši državi svojemu delavstvu in nameščentstvu. Vsekakor bi bilo treba določiti eksistenčni minimum. Istotako bi si moral centralni sindikalni odbor prizadevati, da bi dosegel ureditev enotnega tedenskega delovnega časa za vsa rudarska industrija v državi. Tudi socialno zavarovanje in socialne dajatve delavstvu bi se morale enotno za vsa podjetja regulirati, kar bi se dalo vse urediti potom zakonito predpisanih kolektivnih pogodb med delavskimi strokovnimi organizacijami in rudarskimi podjetji, ki naj bi jih z zakonom uredila in forsirala država. Za rudarska podjetja bi ta ureditev ne bila posebno težka, ker so že vsa strok. organizirana v Udrugu rudarskih podjetnikov Jugoslavije, dočim bi se za rudarsko delavstvo šele vrhovni forum moral ustvariti v centralnem odboru rudarskih delavskih sindikatov Jugoslavije.

Ce bi centralni rudarski sindikalni odbor Jugoslavije, ki naj bi se čimprej ustanovil — s sedežem v Trbovljah — za vse rudarske revirje Jugoslavije, v tej svoji nalogi uspel, smo uverjeni, da bi bila naša rudarska industrija, pa tudi naše težko preizkušeno delovno ljudstvo v rudarskih revirjih v veliki meri rešeno težke krize, ki grozi upropasti tako naše gospodarstvo, kakor tudi naše bedno delovno ljudstvo.

Uspeh, ki bi se nedvomno dosegel z opisano organizirano ureditvijo produkcijskih, konzumnih, mezdnih in delovnih odnošajev med rudarskim delavstvom in delodajalci kakor tudi ostalimi čimtelji države in našega narodnega gospodarstva, bi nedvomno ugodno odjeknil tudi v ostalih panogah našega narodnega gospodarstva, ki enako težko kot rudarstvo ječi pod težo neurjevitih produkcijskih, konzumnih in delovnih odnošajev, ki se morajo enotno urediti za posamezne panoge narodnega gospodarstva za vsa državo, ker le tako bo moglo najprej doseči tudi gospodarsko edinstvo države, ki je močna podlaga tudi političnemu.

Zato je nujno potrebno, da se v vseh panogah našega narodnega gospodarstva in v vseh predelih naše prostrane države enako izvajajo gospodarski in socialni zakoni, ki bodo omogočili vsemu našemu narodu enak gospodarski in socialni razvoj in napredek, kajti socialna pravičnost in gospodarska enakost v vseh pokrajinah naše države pomenita najjačjo garancijo za zadovoljstvo in slogo širokih slojev delovnega ljudstva.

Skisana, deževna nedelja

Dež je včeraj mnogim prekrizal račune, posebno onim, ki so se pripravlili na žeganje

Ljubljana, 31. julija.

Nedeljski kronist ima vedno hvalažno nalogo, naravnost srečnega se pa mora počutiti v ponedeljek po tako lepi nedelji, kakršna je bila včerajšnja. Včerajšnja nedelja je bila namreč takšna, da bi lahko njeno kroniko napisal že v soboto. Vse je šlo po programu, kot namazano. Menda smo prišli vsi na svoj račun, ne le kronist. Vendar pa dovolite, da ima on zadnjo besedo.

Ce mislite, da bo vam kronist natvezil kakšen zgodovinski dogodek, se bridko motite. Menda ni nič zgodovinskega, da je jutraj sijalo sonce, tisto blaženo sonce, ki ne daje kruha samo »navadnim« ljudem, temveč tudi ponedeljkovski jezikoslovcem. Blagorajh smo ga v posteljah, izletniki včeraj ni bilo modernu. Zadržna nedelja v mesecu je vedno najlepša doma. Radi pa priznamo, da so tudi mnogi odrinili iz Ljubljane odkrivati večno neodkrit naravne lepote Gorenjske in Dolenjske. Toliko krasot in znamenitosti imamo, da nas vsako nedeljo vabijo drugam. Tujski promet gojimo na vseh koncih in krajih naše mile domovine, da bomo kmalu prekosili celo Svico. Včeraj so bili mnogi meščani na tujkoprometnem potovanju po Dolenjski in Gorenjski. Vreme seveda ni nič oviralo tujkega prometa. Pri tem prometu so glavno gostiljubne postojanke, kjer se »tujci« še posebno navdušujejo za tujski promet ter mu nazdravljajo.

Kljub temu pa obžalujemo tiste, ki niso ostali v Ljubljani. Tudi v mestu se je razovetel tujski promet na vsej rti. Samo pomislite, koliko ljudi so privabile v Ljubljano samo plavalne tekme!!! Toda ne smete misliti, da smo plavali samo po ulicah. Ba je so bile prave plavalne in skakalne tekme tudi v kopališču Ilirije. Tam se niso izživljali v tekočem elementu le tekmovalci, temveč tudi gledalci. Blagoslavljaj jih je sam mogočni svetec Elija. Baje so bili tudi potrebni hladila, da bi se ne razgreli tako, kot so se lani pri takšnih tekmah v Karlovcu. Glavni dogodek je bil namreč

dež. Nebo se je odrezalo tako, da se ne more nihče pritoževati. Bilo je naravnost sijajno, vsaj blato, če ne kaj drugega.

Toda moramo vam lepo razložiti kot se spodobi, kako imenitno nas je včeraj pralo. Marsikdo, kdor ne pozna dobro Ljubljane, omalovažuje naš dež, s katerim se pa lahko tako postavljamo. Včerajšnji dež je bil poseben dogodek že zaradi tega, ker je teden dni ni deževalo. Zato smo bili presrečni, čim se je začelo ob 10. kisati, da se je do polдне pošteno skisalo. Pooblašilo se je kot se spodobi za takšno vreme in začelo se pihati hladne sapice. Nekaj časa je bilo mešanom vseh, da jih je svežil veter, ker imajo tako redko priliko, da bi se osvežili. Toda vremenarji niso poznali šale. Veter se je sprevrgel v vihar, ki je začel gosti ter piskati po ulicah, da so ljudje na mah kapitulirali. Zopet so zvenketale šipe, lonci so padali z oken na cesto, tu in tam je treščila pred nosom bežečega pešaka opeka, po cestah so pa imeli posebno tekmo tudi klobuki. Zopet smo se tudi prepračili, da so vremenarji smrtni sovražniki zastav. Tisti, ki so izvešili nove zastave, so se lahko včeraj prepračili, če je blago solidno in če barvam ne more do živga ljubljanska ploha. Seveda, ta ali oni je moral iskati zastavo na cesti.

Zaradi točnosti moramo tudi poročati, da je začelo deževati ob 13. Vihar je plesal ves čas med ploho, dve uri. Tako dežuje pri nas samo v dobrem letu. Kmetije so se menili, ki jih je bilo včeraj precej v Ljubljani, da so lahko vedrili pod našimi kapovi, da se je nekdo obesil.

Z vremenom bi se ne pečali toliko, toda moramo povedati, da je včeraj splavalo po vodi nešteto žeganj. Lahko si mislite, kako so razočarani Jaci in Ančke. Pa tudi ljudje, ki niso zdaj godovali, nego so hoteli le povzdigniti slovesnost žeganja, so bili neznanako obupani, ker niso vedeli, kako bi izpraznile žepa, ker so vendar toliko prihranili za ta žeganja.

Nikakor ne smemo tudi pozabiti Ljubljance, ki jo mora kronist zdej že imeno-

vati oficijelno pri takšnih prilikah. Toda ne smete se veseliti prezgodaj, zasilnega jezua pod tromostjem voda včeraj ni poldrila. Ker je pa bila tako huda ploha, se je vseeno nabralo v zaprtim delu struge precej vode, ki je dokaj visoko zalila poglubljeni del, kjer betonirajo dno. Da bi jih voda danes ne ovirala ter da bi lahko betonirali, so jo začeli črpati iz struge takoj po plohi. Posebne škode naliiv ni napravil, vendar si ga pa niso želeli.

Ker smo še vedno pri Ljubljani, moramo tudi z obžalovanjem sporočiti najžalostnejšo vest, da namreč včeraj zopet ni moglo biti že tolikokrat napovedanih volitev v mestnem kopališču na Ljubljani. Nameravali so izvoliti najbolj črnega in najbolj ožgano (namazano?). Škoda, da pridetelji ne računajo za dežjem. Če bi deževalo, bi namreč lahko volili kar pred pošto; a bi jim ne bilo treba izvoliti baš najbolj ožganih, nego najbolj mokre. Včeraj je bilo takšnih kandidatov neznanško mnogo, ker niso imeli vsi rdečih marcel. No, upamo, da smo danes vsi suhi vestransko. Toda nihče naj ne obupuje, saj je danes zadnjega julija. Kisali smo se lahko do mile volje včeraj.

Avtomobilska karta Jugoslavije

Ljubljana, 31. julija.

Čeprav je avtomobilski promet tudi pri nas že primeroma zelo razvit, vendar vsa država ni imela niti ene avtomobilske karte, kjer bi bile naznačene vse ceste, primerne za avtomobile. Posluževati smo se morali tujih zemljevidov, ki pa niso zanesljivi, da so marsikaterega avtomobilista zapeljali v največjo zadrego in jezo, zato je največjega pomena za razvoj našega avtomobilskega, še posebej pa za napredek tujkega prometa, da je naš Avtoklub izdal odlično avtokarto naše države v vsemi podatki, ki jih potrebuje, ta tuje in domače in naših cestah in krajih. Ta prepotrebna publikacija bo pravzaprav šele odprla našo državo tujim avtomobilistom, ki so se je dosedaj le preveč izogibali, oplašeni zaradi slabih izkušenj svojih tovarišev, ki so jih zapečljale tuje karte. Prav priročni zemljevid krasi tudi blizu 50 izvrstnih fotografij naših najbolj znanih krajev in letovišč, ki so posneti z večino iz letala, da bo karta gotovo dosegala tudi svoj propagandni namen pri pospeševanju tujkega prometa. Iz Ljubljane imamo 3 slike z svadrom in nebotičnikom iz letala, dve sliki z Bleda, razen teh pa tudi slike Maribora, Rogoške Slatine, Triglava in planin. Nadaljevalne slike pa izletniku vabljivo pred očala Plitvička jezera, lepote krajev ob Jadranu ter ostalih mest in letovišč tja doli do Cetinja in Ohrida. Kratka navodila o raznih predpisih za avtomobiliste v naši državi so objavljena v 11 jezikih, namreč v vseh svetovnih jezikih in pa v jezikih vseh naših mejšev, med njimi pogrešamo bolgarskega jezika brez krivde Avtokluba.

Brez dvoma vidimo v tem propagandnem delu za naše kraje prvič grščino, a množice albanških avtomobilistov svoj jezik pač lahko pogrešajo. Prav koristen je tudi seznam glavnih prog v državi, kjer imamo vse kraje od Dječevlje do Polikorena, obenem pa tudi vseh drugih prog s kilometrskimi razdaljami med posameznimi kraji ob cestah in tudi z vsotami kilometrov od Podkorena do vsakega kraja tja do Dječevlje ali v nasprotni smeri. Enako imamo tudi vse razdalje od Planine do Sent Ilja, od Skadra do Novega mesta itd. za vse glavne ceste in zveze. V drugem seznamu so navedeni boljši hoteli in njih komfort v večjih krajih, a tudi razne takse za prenočevanje ter odstotke za potrošnje in število različnih sob in drugo. Na kratko, a učinkovito vabi tujca dravska banovina, podobno pa tudi Jadranska in Dubrovačka plovibila, zlasti pa razni hoteli in letovišča ter seveda tudi glavne firme z avtomobilskimi potrebščinami. Na izredno preglednem zemljevidu v večih barvah so po številkah zarisane vse državne in banovinske ter druge važnejše ceste, kjer je povsod odkritočno in natančno označeno tudi stanje teh cest, razen tega pa razdalje med posameznimi kraji, carinski uradi ter seže sekcij in ekspozitur Avtokluba. Joso vidimo na karti tudi hribovja in ravnine, reke in velikost raznih krajev in letovišč, torej vse, kar avtomobilisti rabi na potovanju po naši državi, a mala karta Evrope nas pouči v vseh razdaljah med večjimi centri Evrope.

Ker stane praktična karta le 20 Din in je torej mnogo cenejša od nezanesljivih tujih zemljevidov, se bo gotovo naglo razširila doma in na tujem ter pripeljala prav mnogo gostov v našo lepo Jugoslavijo. A ne samo avtomobilisti, tudi drugi potoplatki bodo radi segli po preglednem zemljevidu, ki tako nazorno pred očala našo državo v tujkoprometnem pogledu.

Slovinci v Ameriki

V Hobokenu je dovršil inženjerske studije na tehnični visoki šoli Ferdinand Stikoč, sin znane slovenske družine iz Coiteseville.

V Chicagu je umrl 69 letni Ivan Stonik, doma iz Otovca pri Črnomlju. V West Newtonu je vlak do smrti povozil 25 letnega Freda Povirka. V Milwaukee je umrla Stefanija Martincić, rojena Koren. V Madisonu je postal žrtev avtomobilske nesreče Franc Colarič, zaposlen pri farmarju Zakrajšku. V Greaney sta umrla Franc Globočnik iz Novega mesta in žena farmarja Martina Novaka. Žrtev prometne nesreče je postal v Milwaukee 48 letni Robert Dumin. Nesrečo je zakrivil baje Ivan Urbas, ki je v Duminu zavožil z avtomobilom, tako da je padel Dumin pod tramvaj, ki ga je razmrazil. V Racine si je končal življenje 58 letni farmar Franc Smrček. Splezal je na visok drog, kjer se je oprjel električne žice in bil takoj mrtev. V Clevelandu je umrla po dolgi bolezni Marija Godec, rojena Kastelic, stara 46 let, doma iz Stične. V bolnici v Clevelandu je umrl 52 letni Franc Hrovat, doma iz vasi Kamen vrh, fara Ambur. V Clevelandu je umrla tudi 60 letna Franciška Zupan, rojena Valjavec, doma iz Sv. Lucija, fara Begunje in Mihael Zevnik, star 46 let, doma iz Dobove, od koder je prišel v Ameriko pred 20 leti.

Slepa pokorščina je čednost, premissen upor pa zločin. Zakaj ni nasprotno?

Uspehi tujsko-prometne propagande

Ljubljana, 31. julija.

V soboto je bila v Zagrebu skupščina hrvatske Zveze za tujski promet, kjer je bilo ugotovljeno več tudi za nas važnih dejstev.

Statistika tujkega prometa je že lani pokazala velik vpliv gospodarske krize, ko skoraj vsakdo mora varčevati in štediti do skrajnih meja. Tako je statistika prometa na zagrebškem glavnem kolodvoru leta 1932 pokazala, da je število potnikov v oddaljene kraje padlo, v bližnje kraje pa naraslo, prav tako je pa število potnikov naraslo v nižjih razredih, v višjih pa padlo. Skupno število potnikov je padlo prav znatno povsod, razen na lokalni železnici v Samobor, ki odgovarja nekako našemu Kamničanu, ker meščani pač nimajo več toliko denarja, da bi delali izlete v oddaljene kraje, temveč se vozijo le v okolico, ker je poceni.

Do enakih rezultatov je prišla tudi hrvatska Zveza za tujski promet, kakor se vidi iz poročila predsednika Dragomanovića. Leta 1932 je bilo prodanih več domačih železniških kart nego leta 1931, vendar je bila pa vsota dohodkov za te karte manjša od lanske. Leta 1931 je bilo prodanih blizu 90 tisoč kart, lani pa skoraj 95 tisoč kart, vendar smo pa za te karte leta 1931 dobili 9.462.110 Din, lani pa samo 9.254.083 Din. Za 5572 kart več smo torej dobili nad 208 tisoč Din manj, kar dokazuje zgornja ugotovitev o krajših vožnjah in nižjih razredih. Leta 1931 je veljala posamezna karta povprečno 106.06 Din, lani pa le 97.72 dinarjev.

Čeprav je prodaja domačih kart vendar narasla, je pa število prodanih inozemskih kart prav znatno padlo, namreč za 7786 komadov ali za kosmatih pol milijona dinarjev. Vzrok so devizni predpisi in drugi gospodarski razlogi.

Poročilo govori tudi o avtobusnem zavarovanju ter pravi, da ukinitve prisilnega zavarovanja blaga in prtljage v avtobusih še ni definitivno rešeno.

Vprašanje Plitvičkih jezer je prišlo v odločilno fazo s tem, da je banovina kupila hotel »Plitvice«. S tem je savska banka uprava zvezala usodo Plitvičkih jezer s svojo, kar pomeni, da se bodo odslej prilike na Plitvičkih jezerih razvijale normalno. Da bi se tako moralo zgoditi tudi z Bledom, je sodba vse naše javnosti.

Zakon o turizmu je že tako daleč, da bo menda v kratkem predloženo narodni skupščini. Zveza je imela okrog 18 milijonov prometa in je lani izdala dva vozna reda, ki je zanje plačala nad 31 tisoč Din, vendar ju je pa razdelila brezplačno. Zaradi pomanjkanja sredstev za obsežno propagando v inozemstvu so se naši tujkoprometni faktorji pogajali z inozemskimi zaradi uvedbe cenenih mednarodnih izletniških vlakov. Pozimi je odpeljal en tak vlak iz Zagreba na Dunaj nekoliko sto potnikov, v kratkem nato so pa pripeljali iz Avstrije trije izletniški vlaki skoraj 2000 potnikov, ki so obiskali Slovenijo, Hrvatsko Primorje in Zagreb. Ker so se pojavile neke težave, na žalost ni bilo mogoče več prijeti teh izletniških vlakov. Za razvoj notranjega tujkega prometa so bili važni tudi izleti, ki jih je prejel »Putnik« v zvezi z listoma »Novosti« in »Kulisa«. Vsi taki izleti so popolnoma zadovoljili publiko, obiskane kraje in pridetelje. Kakor vidimo, Zveza za tujski promet tudi na Hrvatskem prav živahno deluje in se je tudi že mnogo naučila od nas, vendar bi jo pa morali tudi mi v marsičem posnemati.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 31. julija.

Hitra sprememba vremena je menda vse prej kot blagodejno vplivala na nekatere. Bolnica je danes sprejela v oskrbo dve žrtvi pretepa. Najprej so pripeljali v bolnico pešarskega vajenca Rudolfa Hleboča, stanujočega v Rožni dolini cesta III. Fant je včeraj z večjo družbo popiljal v neki gostilni v Mostah in je bil močno okajan. Ko pa je bilo treba plačati, se družba ni mogla sporazumeti. Nastal je preprič in nato pretep. Gostilniški uslužbenec je z nožem navahnil na Hleboča in ga od zadaj sunil med rebra, nato pa še v glavo. Hleboč je izgubil precej krvi, k sreči pa rane niso preveč nevarne.

Nazvleči slabemu vremenu, je odšlo vendar precej vnetih kopalcev na Savo. Zaradi dežja seveda s kopanjem ni bilo nič in je večina vedrila v gostilnah. Med temi je bil tudi 25letni strugar Martin Toplak, stanujoč v Vilharjevi ulici 3. Nekaj časa se je kopal pri Tomačevem, nato pa je odšel v gostilno Kovač. Tu je z družbo ves popoldan popiljal in se ga je pošteno nalezel. Ker so videli, da mu bo postalo slabo, ga je eden peljal iz gostilniške sobe na zrak, da bi se malo ohladil, ker je malo prej v vinskem razpoloženju treščil kozarec ob tla. Zunaj pa je na Toplaka nenadoma navahnil neki š. s fužin in ga vrgel ob tla ter premikastil. Toplakovi prijatelji so prihiteli na pomoč in so fužinarja pošteno pretepili. Toplaka so s precej razbito glavno pripeljali v bolnico.

Bolnica je med drugim sprejela več žrtev nesreč, ki so si zlomili ude. 23letni Anton Zavoznik, sin posestnice v Zagradcu na Dolenjskem, je doma padel s čišnje in si zlomil desno nogo. Lojze Polajnar, uslužben pri baronu Bornu, je pri Sv. Ani obrl lipo, je pa padel z drevesa in si zlomil desno nogo. 35letni dninar Matija Pač iz Ilovice 63, je doma tako nesrečno padel, da se mu je zlomila desna noga. Upokojenega delavca tobačne tovarne Miho Papeža, stanujočega na Cesti v Mestni log št. 41, je pri konjederu Jorasu popadel pes in ga močno ugriznil v desno roko. Čevljarški mojster Matija Kotnik, stanujoč v Kotnikovi ulici 3, je že 23. t. m. doma prav nesrečno padel, ker je pa domneval, da poškočba ni huda, je ostal v domaći oskrbi. Njegovo stanje pa se je slabšalo in so ga danes ponoči prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili, da ima v kolku zlomljeno nogo.

V noči od sobote na nedeljo so nezna-

na zaloge prodaje tobaka na Bregu št. 20. Vlomilci, katerim so morale biti razmere dobro znane, so blagajno navrtali s svinjako nogo, k sreči pa so odnesli le majhen plen. V blagajni je bilo le okoli 900 Din.

Kakor ob vsakem večjem dogodku, kjer se zbere mnogo ljudi, so priromali tudi včeraj v Ljubljano žeparji iz južnih krajev. Že v vlakcu proti Ljubljani so našli več žrtev. Tako je nekemu romarju med vožnjo med Zidanim mostom in Ljubljano izginila ura z verižico, ne da bi oškodovani vedel kdaj in kako. Dober plen so imeli žepni tatovi tudi med svečanostjo na stadionu. V gneči so imeli lahek posel in ur verižico. Kakor ob priliki sokolskega zletja, tako bo tudi sedaj dolgorprstne težko izslediti, ker manjka vsaka sled in so z množicami odšli tudi oni iz Ljubljane.

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 31. julija katoličani: Ignacij L., Boleslav, pravoslavni 18. julija.

Današnje prireditve.

Kino Matica: »Princesa in tenorist. Kino šiška: »V dvoje je lepše.« Viktorija (Sušak): Ilirija ob 21. na kopališču Ilirije.

Dežurne lekarne.

Danes: Ramor, Miklošičeva cesta 20 in Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izped sita in rešeta

V Londonu so si visoki gospodje tako dolgo belili glave z banketi in krizo, dokler niso prišli do spoznanja, da si moramo pomagati sami, ker nam bo potlej tudi bog pomagal. No, in tako smo hvala bogu zopet tam, kjer smo bili in kjer ostanemo do prihodnje enako uspešne svetovne gospodarske konference. Torej sami si moramo pomagati, druge pomoči ni. A kako? Dela nam primanjkuje, jela tudi, denar nam bo pa itak kmalu živl samo še v prijetnem spominu. Brez pametnih glav ta reč ne pojde. Tu so potrebni dobri nasveti. Evo enega:

Za blagor očetnjave smo zaslužni vsi, vsak na svojem polju in po svojih močeh. Kdor dvomi o tem, ni državotvoren. Eni so literati drugi javni delavci, tretji narodni borci, četrti tihi družabniki, peti akrobati kremenitnega značaja in tako dalje po vrsti tja do nedoglednega konca. Kdor je pa zaslužen za domovino, mu pritiče po zakonu narodno priznanje z dosmrtno pokojnino. Vidite, takole pridemo najhitreje iz vode. Državo izpremenimo s posebnim pravilnikom v splošen pokojninski zavod, mi vsi vzorni njeni državljani pa postanemo zaslužni upokojenci in bomo do smrti preskrbljeni. Tako bo krize konec.

Predlog je v debati. Kdo se oglasi k besedi?

Dvoje trupel v Ljubljani

Ljubljana, 31. julija.

Iz Ljubljance so včeraj potegnili kar dve trupli, ki jih pa do zdej še niso mogli indentificirati. Jutraj ob 6. so našli ob bregu Ljubljance v Mostah, v bližini znane gostilne pri »Sedmici«, žensko truplo, o katerem domnevajo, da je moralo biti v vodi najmanj že 10 dni. Kakor se je dalo presoditi, je ženska stara okoli 50 let in ni izključeno, da je iz zavetišča. Zandarmerijska postaja v Štepančji vasi je uvedla preiskavo.

Drugo truplo so potegnili iz Ljubljance v Vevčah. Nekd možki, ki se je ob 8. jutraj vozil s čolnom po Ljubljani, je zagledal v vodi, dobrh 300 m od plovilnice, truplo novorojenčka moškega spola. Ore najbrž za nezakonsko dete, lki se je ga je mudi iznebiti na tako brezilen način. Zandarmerijska postaja v Vevčah preiskave še ni zaključila, le pa obvestila državno tožilstvo, ki bo ukrenilo vse potrebno.

Sokol

— Sokolski zlet v Zagrebu leta 1934. Včeraj dopoldne so imeli v Zagrebu starostne sokolskih društev sestanek, ki so se ga udeležili tudi načelniki in prosvetarji. Razpravljali so o velikem sokolskem zletu, ki bo drugo leto v Zagrebu, ko bo praznovalo 60-letnico obstoja prvo sokolsko društvo v Zagrebu. Savezna skupščina je 23. aprila dovolila, da se proslavi ta jubilej z velikim sokolskim zletom zagrebške župe ob sodelovanju vsega našega sokolstva in številnih delegacij drugih slovenskih sokolskih savezov. Zagrebška sokolska župa šteje zdaj okrog 20.000 članov, organiziranih v 158 sokolskih društvih. Prihodnje leto bodo torej v Zagrebu velike sokolske svečanosti, kakršne smo imeli nedavno v Ljubljani.

V restavraciji.

— Gospod natakark, ta guljaž stane 8 Din?
— Da.
— Koliko pa stane omaka?
— Omaka je zastoj.
— A kruh?
— Je tudi zastoj.
— Pa mi dajte poročjo omake in velik kos kruha.

Sprejemljiv bankrot.

— Izgubil sem vse, razen svojega poštenega imena in pa tistega, kar sem pravočasno prepisal na ženo.

Moderen pogovor.

— Kako se prebijaš skozi krizo?
— Igram na saksofon.
— Kaj pa to pomeni?
— To pomeni, da se ena luknja zamaši in druga odmaši.

Pobožen mož.

— Moj mož je zelo pobožen, se nobeno nedeljo me ni pretepel.

Nafuhša kazen.

— Kakšna je kazen za dvoženstvo?
— Dve tašči.

Dnevne vesti

— Vsem našim naročnikom, ki dobivajo naš list po pošti, smo danes priložili posamezne polonice in prošimo, da nam naročnino redno nakazujejo, ker bi jim sicer morali list ustaviti. Naročnina znaša 12 Din mesečno. Priljubljenost nam še novejše prijateljev in naročnikov.

— Odličan gost v Zagrebu. V Zagreb je prispel v petek direktor eksportnega inštituta v Varšavi dr. Marijan Turski, ki se je včeraj odpeljal preko Trsta v Švico. V Zagrebu se je sestel s poljskim poslanikom dr. Scharzburg-Güntherjem. V pogovoru z novinarji je izjavil, da so se trgovinski odnosi med Poljsko in Jugoslavijo v zadnjem času znatno izboljšali, zlasti odkar je stopila v veljavo kompenzacijska pogodba. Prepričan je pa, da se bodo še bolj poglobili in izboljšali.

— Poseben izletniški vlak iz Italije v Zagreb. V zvezi s svetim letom se dela pri nas propaganda za potovanje po Italiji, kar posredno podpira tujski promet v Italijo. Od romarjev ima Italija lepe dohodke in zato ni čuda, da si Italijani na vse načine prizadevajo, da bi se verske svečanosti kar neprestano nadaljevale. Navzlic italijanskim skromnim po naši Dalmaciji, se najdejo pri nas ljudje, ki podpirajo propagando za pospeševanje tujškega prometa v Italijo. Da se nam Italijani za to uslugi »oddolže«, organizirajo zdaj poseben izletniški vlak iz Italije v Zagreb že te dni, pa se ni prijavilo dovolj izletnikov, zato je bil odgojen. Tako delajo Italijani, mi bomo pa kljub temu romali v Italijo in nosili Italijanom težko prislužen denar.

— Ufina ekspedicija v naši državi. Včeraj je prispelo iz Berlina v Sarajevu 10 članov Ufine ekspedicije pod vodstvom dr. Schultza. Ekspedicija bo izdelala več kulturnih in propagandističnih filmov. Iz Sarajeva se napoti v Hercegovino, potem pa v Dalmacijo.

— Karloški Slovenci na Taboru emigrantov v Metliki. Slovensko prosvetno društvo »Triglava« v Karlovcu, ki je v njem članjenih mnogo emigrantov iz Istri in Julijske krajine, priredi prihodnjo nedeljo za svoje člane skupen izlet v Ormož, kjer bo velik emigrantski tabor.

— Sarajevčan angleški generalni konzul na Krfu. Na Krfu je umrl te dni angleški generalni konzul Leon Krajevski. Pokojni je bil rojen v Sarajevu l. 1863 kot sin ugledne rodbine, ki se je izselila med revolucijo 1848 v južne kraje. Krajevski je študiral v Franciji, kjer je napravil diplomatsko kariero, obenem se je pa tudi uspešno udeleževal na književnem polju. Napisal je 20 potopisnih knjig.

— Moderna zvezdarna na Jadranu. Beograjska univerza je sklenila zgraditi na Jadranu moderno zvezdarno. Zvezdarno pa začne graditi že letos, in sicer na otoku Braču ali Hvaru.

— V Zagrebu je včeraj snežilo. Po silni vročini so tudi v Zagrebu včeraj nepriljubljeno dobili hladno vreme. Temperatura je tako močno padla, da je med dežjem včeraj nekaj časa naletal v redkih snežinkah sneg. Naliv je spremenil huda nevihta, ki je napravila po zagrebški okolici precej škode.

— Sokolsko društvo štepanja vas priredi v nedeljo dne 6. avgusta na svojem telovadščem javni nastop pri katerem nastopijo vsi oddelki, kakor tudi starejši bratje. Tako pri javnem nastopu, kakor pri zabavnem delu prireditve, sodeluje godba Sokola L. Vabimo v posebe v prijazno štepanje vas članstvo bratskih ljubljanskih in sosednjih društev, kakor tudi društva naklonjenih občinstvu.

— Sokolsko društvo štepanja vas je nabralo za gladijoče rudarje med članstvom in sokolski družbi pri »Občinski«. Din 210 ter denar izročilo Celjski pojilnici.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in hladnejše vreme. Včeraj je pri nas, v Zagrebu in v Beogradu deževalo, drugod pa niso imeli dežja. Najhujše nalive so imeli v Mariboru, kjer so znašale padavine davi 59,8 mm. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 34, v Zagrebu 28, v Ljubljani 27,6, v Mariboru 24,9, iz drugih krajev pa ni poročil o temperaturi. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,7, temperatura je znašala 10,7.

— S kolese je padel. 26. t. m. se je popokline vračal g. Ivan Hrovat, posestnik in župan v Zagradu, s kolemom domov iz žužemberka. Ko je z zmerno brzino vozil po cesti, ga je nenadoma poklical od zadaj zamelec. Hrovat se je ozrl nazaj, medtem ko s prvimi kolemom zadel v občestno skampo tako, da ga je vrglo s kolese. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil ključnico. Zdravnik dr. Fedran mu je nudil prvo pomoč. Poškodba ni posebno težka in bo g. Hrovat ostal v domači oskrbi.

— Ogenj v tovarni parketov. Včeraj okrog pol 9. ure je nastal v Koščakovi tovarni parketov v Ivančini gorici nenadoma požar. Sreča je bila, da so ogenj kmalu opazili. Na pomoč poklicani gasilci iz šent Vid in Stične so takoj stopili v akcijo ter preprečili katastrofo, ki je grozila tovarni. Zgorelo je le precej friz, ki so bile ravno suhe in pripravljene za izdelavo parketov. Ožgana so tudi vrata ob katerih so bile frize zložene. Škoda znaša le nekaj tisoč dinarjev, pa je menda krita z zavarovalnico.

— Objeti sestrin na dnu reke. V Trebinju se je pripetila v petek težka nesreča. V reki Trebinjski sta se kopali 9 letna Gjurina in 11 letna Zorka Pravica. Majhna sestra je zašla v tolmun in začela klicati na pomoč starejšo, ki je znala plavati. Starejša ji je prihitela na pomoč, a mlajša se je je krčevito oklenila in jo potegnila s seboj na dno reke. Kmalu so prihiteli v bližini zaposleni delavci, ki so potegnili iz vode krčevito objeti sestrin, ki sta bili že mrtvi.

— V molitveniku napisana izpoved samomorilke. Pri inženjerju Radičeviću v Beogradu je služila mlada Medjimurka Magica Ružić, skromno, marljivo dekle. Zadnje dni sploh ni zapustila hiše, postala je naenkrat zamišljena in potrtja. V petek popoldne je odšla v klet, od koder so se kmalu začeli pretresljivi kriki. Domači so našli Magico zvisajočo se v silnih bolečinah. Zastrupila se je z lizolom: prepeljali so jo v bolnico, toda zdravniki nimajo mnogo upanja, da bi ji rešili življenje. Policija je našla v njeni sobici star molitvenik, kjer je Magica napisala svojo izpoved. Dekle pravi, da se je bila seznanila

z nekim moškim, ki ji je obljubil, da jo bo vse življenje vzdrževal, pa ni obljube držal. To jo je tako potrla, da je sklenila umreti.

— Glavo ji je odel. V vasi Sroki izu Sušaka se je spri Ernest Jandras s svojo materjo in ji začel groziti z nožem. Mati je začela klicati na pomoč in prihitela je sosedja Marija Srok, ki jo je začela braniti. Iztrgala je Jandrasu nož iz roke, toda mož se je še bolj razkačil, stekel je pred hišo, pograbil sekuro in odel Srokov glavo. Po zločinu je pa sbežal v Italijo, kjer so ga karabinjerji baže že aretirali.

— 161.000 Din globe zaradi napačne carinske deklaracije. V Koprivnico je prispelo te dni iz Čehoslovaške dva vagona porcelanaste posode za zagrebško tvrdko Kristallum. Carinski uradniki so točno pregledali blago in ugotovili, da carinska deklaracija ni v redu. 5000 kg porcelanaste posode je hotel carinski posrednik utajiti in zato bo moral plačati 161.000 Din globe.

— Samomorilni zločin v zaporu. V zaporu okrajnega sodišča v Zemunu se je obesil včeraj mehanik železniške kurilnice v Zemunu Ljubomir Jovanović, ki so ga bili zaprli, ker je oskrnil pet dekle. Jovanović je bil svoj zločin priznal, zagovarjal se je pa, da se ni zavedal, kaj počne. Iz strahu pred zaslužen kaznijo si je končal življenje.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolkov živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti, povzročijo naravna »Franz Josefov« grenčica izdatno izpraznjenje čreves in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefov« vodo tudi pri nadlogah klimakterijske dobe z največjim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj Malovrhov brat umrl. Danes je na svojem stanovanju v Dalmatinski ulici 7 nenadoma umrl brat bivšega glavnega urednika »Slovenskega Naroda« g. Emerik Malovrh, višji nadzornik državnih železnic v pokopju.

—lj Avtomati za tehtanje so razpostavljeni po vsej Ljubljani, da za dinar povedo zdravim in mladim njih teža. Največ se tehta težnja spola, ki mu mamo, ba napoveduje bridko izgubo moderne linije, zato so pa najbrž tudi avtomati postali kavalirji, ki kaj radi tolažijo srčne bolečine debelejših se dam. Mnogo je tudi takih, ki na mlo vprašanje sploh ne marajo odgovoriti, pač pa obdrže dinarček kot odkupnino za diskretne molke. Včasih je pa vendar potrebno, da tudi kdo drug veza težo svojega velespoštovanega telesa in ga molčanje avtomata hudo raztogoti, zlasti mu pa zagreni življenje izguba v avtomat vrženega dinarja. Debeli in suhi, zabavljajo na avtomatu za tehtanje ter zahtevajo, da bi na vsakem takim avtomatu visela pritožna knjiga. Ker pa ti avtomati z večino niso last dotičnih podjetij, kjer stoji in se z zabavljanjem godi krivica tem podjetjem, bi bilo prav, če bi podjetja sama nadzorovala funkcioniranje aparatov ter v lastnem interesu od lastnikov zahtevala, naj svoje avtomate popravijo ali pa odstranijo.

—lj Veliko trinadstropno hišo so začeli graditi na vogalu Rešljave ceste in Slovaške ulice za Fr. Zagarja (lesna industrija Hmelak) z Rakeka. Hiša bo izpopolnila veliko vogalno vrzel ter bo ob Slovaški ulici dolga 30 m, ob Rešljavi pa 27 m. V pritličju bodo samo trgovski lokali, 4 manjši in en večji. V nadstropjih so projektirana velika moderna stanovanja. V vsakem nadstropju bodo 3 dvosobne in eno štirisobno. Opaža se, da so začeli pri gradnji stanovanjskih hiš misliti tudi na manjša stanovanja, kakršna še vedno pogrešamo v Ljubljani. 9 dvosobnih stanovanj že nekaj zaleže. Gradnja nove hiše pa ne pomeni le omiljenje stanovanjske krize, temveč tudi brezposelnosti, ki je letos pri nas še posebno občutna zaradi zastoj v gradbeni delavnosti. Zdjaj kmalej temelje za novo hišo. Gradnja podjetje M. Zupan, mestni stavbenik.

—lj Kot hiša strahov je stala na Meštem trgu zapuščenca več let trgovska hiša, kjer je bila včasih Suttnerjeva trgovina. Hiša je bila last inozemca, ki se ni brigal za njo. Menda bi vseeno ne bilo tako težko najti najemnika, čeprav imamo leto za letom več modernih lokalov. Zastori lokala so ob cesti pošteno zarjavili in rja je načela tudi že železno obodno konstrukcijo. Hiša je namreč zgrajena v ameriškim sistemu, a seveda ni v skladu s starinskimi, baročnimi hišami okolice. V pritličju so pa hiše na tem trgu podobne druga drugi, ker so povsod trgovski lokali, zato bi ne motila okolice tudi ta hiša, če bi bil lokal odprt. Toda spuščene zastore je pokrivala več let debela plast prahu. Nedavno so pleskarji prepletkali železno ogrodje ob pročelju. Baže bo v hiši manufakturna trgovina, ki jo nemerava kmalu otvoriti.

—lj Sezona za adaptacije in obnavljanje hišnih fasad je zdaj. Poloti je še najbolj zanesljivo vreme za gradbeno dela na prostem in meščani naročajo sicerje ob počitnicah, ko jih ni doma, da jih ne motijo v stanovanjih. Zdjaj tudi marekide čistijo stanovanja, sobni slikarji in pleskarji imajo precej dela, da se bodo meščani vrnili s počitnice v preslikana in očistena stanovanja. Hišnih fasad pa letos ne obnavljajo toliko, kot so jih prejšnja leta. Te dni so zidarji postavili oder ob Bonačevi vili na Bleiweisovi cesti.

—lj Društvo »Soča« priredi na željo članov v nedeljo 6. avgusta celodnevni piknik v senčnatem gozdu blizu Tomačevega tik ob Savi. Poleg užitka gozdnega hlada, bo tudi dovolj zabave kakor: kroglanje, kartanje, telovadba, godba za ples in kopanje. Istotako bo za lačni želedež tečna in izdatna hrana pripravljena istotam in za željo pa izborna in prvovrstna kapljica — vse skoraj zastoj. Udeleženci tega piknika so naprošeni, da se javijo zanesljivo do srede večera bodisi pri tov. Ivančiču, Prešernova ul. ali pri tistištvu Gledali-

ška ul. 7.-III. in tudi pri tov. Batjelu, Karlovska cesta 4. zaradi zadostne priprave jedi in pijače. Geslo za 6. avgusta naj velja: celodnevni piknik na prostem zraku v Tomačevem gozdu. 407-n.

Prijatelji dobre kapljice

najdejo miren kotiček za prijeten pomenek

v bifeju »Pri Ivanu«

Aleksandrova cesta 5 (dvorišče), kjer bodo vsak čas postreženi tudi z okusno pripravljanimi mrzlimi in gorkimi jedili.

K obilnemu posetu se priporoča. 8552

IVAN SENICA.

Iz Trbovelj

— Velikodušen dar rudarskemu delavstvu. Trdika Hribar Dragotin, tovarna pletenin v Ljubljani je darovala potom tukajšnjega Sokola 180 parov nogavic za revne rudarske družine. Nogavice bodo razdeljene najrevnejšim v vseh treh revirjih. V imenu bednega delavstva se velikodušnemu darovalcu najlepše zahvaljujemo z željo, da bi našel mnogo plemenitih posnemalcev.

Iz Celja

—c Nesreča dveh otrok. V četrtek je padel 9-letni sin trgovskega pomočnika Dobrovič Veber na Ostrožnem pri Celju s kozoica in se težko poškodoval v križu. V Zabukovci pri Žalcu se je v petek ponesrečila triletna rudarjeva hčerka Ana Petrovičeva. Stala je poleg strica, ki je cepil drva, in se preveč približala sekiri. Stric je zamahnil s sekiro in odelal otroku prst na levici. Oba otroka se zdravita v celjski bolnici.

—c Druga izbirna tekma za sestavo celjskega nogometnega teama, ki bo nastopil v nedeljo 6. avgusta ob 17. na igrišču pri »Skalni kleti« proti zagrebškemu teamu, se bo pričela v sredo 2. avgusta ob 18.15. Po tej tekmi bo določen celjski team, ki se bo v nedeljo pomeril z Zagrebčani.

—c Vojaški team 39. p. p. : SK Celje 5:3 (4:1). V nedeljo 30. t. m. pri tečaju je bila odigrana na Glaziji prijateljska nogometna tekma med vojaškim teamom 39. p. p. in SK Celjem. Igrišče je bilo vsled deževja zelo razmočeno. Tekma je bila dokaj živahna in zanimiva. Vojaško moštvo je igralo smotreno in z lepimi kombinacijami ter je zmago dočela zasluzilo. Moštvo SK Celja, ki je nastopilo v oslabljeni postavi, je nudilo primitiven nogomet in je bilo daleč pod svojo običajno formo. Gol za vojaški team so padli v 6., 22., 29. in 35. minuti prvega ter v 4. minuti drugega polčasa, gola za SK Celje pa v 41. minuti prvega ter v 5. in 9. minuti drugega polčasa. Koti 7:2 za SK Celje. Tekma je bila zaradi temne prekinitve 8 minut pred določenim časom. Sodil je g. Svetek precej površno. Tekmi je prisostvovalo okrog 300 gledalcev.

Iz Novega mesta

— Od hrvatske strani preko pogorja Gorjancev in preko Novega mesta vozijo večkrat na mesec za nekatere ljubljanske trdnice tovorni avtomobili prekomerno napolnjeni z živino. Večkrat se dogodi, da živčine zaradi nemarnega postopanja in premajhnega prostora pogine. Čas je že, da preneha tako mučenje.

— Poskušeni vlom. Pred dnevi je skušal priti nepoklican gost ponoči skozi okno v stanovanje v pokopljence g. Alojza Dolnika, stanujočega v Gotni vasi pri posestniku Gregorčiču. Tat je baš hotel zlesti skozi okno, ko so se prebudili domači in na gospodarjev klic je izginil v temno noč. Baže je znano, kdo je bil in če bo imel še kdaj silnice izkušnje, pride v roke pravice.

— Novomeščani smo sicer navdušeni za muziko, a da bi poslušali od sosedov hiše radio po 10. uri zvečer, ko je človek utrujen in bi rad mirno počival, nimamo posebnega veselja. Ta slaba navada se je razpasla skoraj po vsem mestu. Če velja strogo policajska ura za gostilne, naj bi veljala tudi za radio po 10. uri.

— Šbala navada Novomeščanov je, da zjutraj, ko gre človek po pločniku, stopajo nanj skozi okna prah in drugo nesnago. Ponekod se tudi opaža, da obešajo posteljnino skozi okna. Ta nelepa italijanska navada bi lahko izginila iz našega mesta.

Z Jesenic

— Ljubavna tragedija. V potek se je odigrala pretresljiva ljubavna tragedija na Hrudišč, katere žrtve je postala mlaja simpatična hčerka uglednega posestnika iz Hrudišce Angela Kobentarjeva, stara komaj 21 let. Okoli 7. ure zvečer je prišel njen ljubimec Črnoloz Franc, sin uglednega železničarja iz Hrudišce, k hiši staršev ter jo prosil, da bi šla malo na izprehod. Fantovi želji je dekle ustreglo. Na drž. cesti je pa fant dekletu ustrelil v glavo. Vozok je nesrečno ljubozen. Po umoru se je hotel Črnoloz ustreliti. Ker mu pa samokres ni funkcioniral, je pobegnil in ga še sedaj zamaš iščajo orožniki.

— Nagrobni spomenik Stanetu Naradu. V petek, dne 28. t. m. je tuk. Akademski krožek postavil nagrobni spomenik na jenskiškem pokopališču svojem prijatelju Stanetu Naradu, ki se je lani ponesrečil na Moškrtih. Župnik in duhovni svetnik g. Kastelic je blagoslovil spomenik ob navzočnosti mnogih pokopaliških prijateljev in znancev. Po cerkvenem obredu je spregovoril medicinar g. Bortaj svojemu prijatelju ob obeliskni tragični smrti v srce segajoč govor. Marsikatero oko se je zasolilo, tako ganljivo so bile besede v spomin na zvestega prijatelja in člana akademskega krožka, ki ga je pregodila ugrabila smrt. Slovesnost je pozdravilo petje pevskega društva »Sloga« skupno s pevskim društvom »Sava«. Navzoča so bila vsa tuk. planinska društva po svojih deputacijah in drugi. Mestno občino je zastopal obč. svetovalec g. dr. Kogoj.

Odgovornost.

Učiteljica: Pojasmila sem vam, kaj je odgovornost in kako se prenaša na poedinca. Zdjaj mi pa navedite sami primer.

Mihec: Moje hlače imajo več gumbov. Če jih odrežem in pustim samo enega, ostane na njem odgovornost, da hlače ne izgubim.

Kolesarski dirki ASK Primorje

Prvaka sekcije za glavno skupino Žerjal, za juniorsko pa Dežman

Ljubljana, 31. julija.

Kakor na akord je sveti Elja namakal željno zemljo, ko so se dirkači začeli zbirati k startu cestnih dirk, ki jih je priredila včeraj popoldne kolesarska sekcija ASK »Primorja«. Funkcionarji so letali sem in tja, ne da bi se mogli odločiti ali bi dirkače ob takem nalivu izpustili ali preložili dirko na poznejši čas. Polne roke dela je v prvi vrsti imel načelnik sekcije g. Stanek, ki se je izkazal vprav agilnega vodjo prireditve. Videč tako vreme, se je marsikateri dirkač skesal in se niti ni javil k startu. Tako so na pr. manjkali Valant, Rozman in še nekateri pomembnejši. Zato so pa bili tem vnetejši mlajši. Ker dež nikakor ni hotel nehati, so prisotni tekmovalci bili za to, da se kljub temu starta, saj da so fantje, ki prenese vse. Medtem se je k startu pripeljal z avtom tudi nad vse poštvovalni g. F. Batjel, ki ne zamudi nobene prilike, da podpre sportne prireditve, posebno pa kolesarske. Z njim je prispel tudi g. Bergant s soprogo. Takoj so se ti funkcionarji odločili ne glede na skrajno neugodno vreme spremljati dirkače na vsej progi, obenem pa vzeti v svoj avto še dva člana prireditvene komisije, potrebne na krajšem in daljšem obratu.

Ob nalivu so se uvrstile glavne skupine, sestoje iz devetih konkurentov, med katerimi je bila osrednja točka K. Kesič. Fant je bodel marsikoga v oči. Komaj smo privedli od starta dobrega pol kilometra, že je bil na tleh Ilirijan Medvedšek s strtim zadnjim kolesom. Fant se je vrnil in se pridružil juniorski skupini, startajoči kmalu potem. Dvesto metrov dalje, smo videli na tleh malega Brajnika, ki je pritrjeval odpuščene kolesne matice in sesalko. Se čez pol kilometra je bil na tleh Kesič, kateremu se je kolesa padla sesalka, prav tako odpuščena, in kričal je, da mu je tudi krmilo odpuščeno. (Zopet zlobna roka, ki je na ta način hotela dva dirkača zadrti!) Pri iskanju ključa in pobiranju sesalke je Karel zaostal za poldrug kilometra. Ker pa ni medtem našel pripravnega matičnega ključa za prikrepitev, je začel zasledovati ubegle z odpuščanim krmilom, s čemer je tudi dokaj tvegal in se tako podajal v nevarnost. Spretna skupina, ko si je doobara ogledala precejšnjo razdaljo nesrečnega Karla, je začela udirati v 40 kilometrskem tempu proti Domžalam. Zaradi preostre brzine zaostane Bertoncelj, žilavi Kesič pa se ne da ugnati in jo prav mojestersko ubira za njimi. Dež lije in lije neprestano v nasprotni smeri, iz skupine se vidijo gosti curki vode in blata, ki ga brez strešna kolesa mečejo visoko nad glave dirkačem, ker izgleda kakor pet umetnih vodometov, katere so fantje grenko občutili na svojih obrazih, čeprav jim je dež sproti izpiral nasledjo blato. V samih Domžalah je energični Hermežan dosegel svoj uspeh zasledovanja in se znova znašel v skupini, ki so jo tvorili Gartner, Kosmina, celjski Zupanc in Žerjal. Četvorica, videč svoj neuspeh, zmanjša brzino in vozi tako dalje. Kesičev krmilo nagaja neprestano in fant ga mora na vsej poti pogostoma uravnjavati z udarci roke.

Na 30 km smo izstavili za obrat juniorjev enega člana komisije ter nadaljevali pot na vrh Trojan k 39 in pol km, kjer

je bilo treba te dirkače obrniti. Ker je bila brzina zmanjšana, sta se skupini pridružila še zaostala Brajnik in Bertoncelj. Nismo na obratu dolgo čakali, ko je vrli fantje drug za drugim primahajo in začno znova drveti proti mokri Ljubljani. Zaradi od mraza pretrplih udov nekoliko zaostane Zupanc. Vodstvo nazaj prevzame Žerjal za kakih 10 km in vleče 45 do 50 km tempo. Brajniku kmalu nato skoči raz prestavo veriga, s čemur je zamudil kak minuto ter nato urno zdiral za četvorico. Zadaž vozita še Bertoncelj in Zupanc. Menjačje se v vodstvu, se hitrost drži še vedno na 35 do 40 km, ponekod tudi čez. Agilni Brajnik ujame četvorico v Domžalah. Z gotovostjo pa je bilo sklepato, da bo končna borba za Kesiča neuspešna, kajti zaradi skrajno slabega terena, ki je od Ježice do samega cilja poln kotanj, bo fantu vsak silniji napor za defektiranim krmilom nemogoč. In tako je tudi bilo, kajti na cilju, kjer je neumorne v blato zavite dirkače pričakovala precejšnja množica ljudstva in vojaška kolesarskega bataljona, je bil vrstni red tale: 1. Primorjaci Žerjal v času 2:37, 2. Gartner, »Ljubljani«, 2:37,05, 3. Brajnik »Ljubljani«, 2:37,07, 4. Kesič, »Hermes«, 2:37,09, 5. Kosmina, »Primorja«, 6. Zupanc, Celje, 7. Bertoncelj, Jesenice. Proga 75 km je bila prevožena s povprečnostjo 30 km na uro, kar pomeni z ozirom na slabo vreme prav dober uspeh. Pohvale vredna sta za izborno vožnjo razen Kesiča še Žerjal in Gartner.

Tudi juniorji so se prav dobro odrezali. Na obratu, do kamor so privozili kompaktno, se Medvedškemu, ki je šele pred eno uro zamenjal zlomljeno zadnje kolo, zlomila sprednja os, vsled česar je moral ostati tam, dokler ga ni g. Batjel vzel v svoj avto. Takoj po obratu ima defekt Dežman, medtem ko se tedaj odtržejo od skupine Kačič, Vrhovnik in Lauri ter dr. vijo, kar je bilo moč naprej, dokler tudi Juleta ne doleti nekaj pred Domžalami defekt, kar ga je glede na kratko razdaljo pritisnilo iz finalne borbe. Prav tam blizu ima defekt še Vrhovnik, nakar mu po pravi istega blizu Trzinia skoči raz prestavo še veriga. Zaradi defekta je moral iz borbe tudi močni Trobec in je, kar brez rezerve, moral nadaljevati peš. (Res smolo so imeli ti mladitci!) Na cilj so prispeli v sledečem redu: 1. Lauri (Zarja Zg. Kašelj) v času 1:53,2 Dekleva (Sava) 1:54, 3. Dežman (Primorje) 1:55,30, 4. Praprotnik (Zarja, Zg. Kašelj) 1:56, 5. Hamburger (isti klub) 1:56,20, 6. Krušič (Primorje) 7. Kačič (Hermes).

Ko so se vsi skozi in skozi premočeni in utrujeni atleti doobara osnažili in okopali, je načelnik koles. sekcije g. Stanek v lepem nagovoru pozdravil in se zahvalil navzočim za njihov poštvovalni trud ter jih pozival k nadaljnjemu razvoju kolesarskega sporta. Nato so bile razdeljene razpisane nagrade, izmed katerih sta se posebej odlikovali prvo glavno in prvo juniorsko darilo. Kot prvaka sekcije sta bila ob tej priliki proglašena: O. Žerjal za glavno skupino, Dežman pa za juniorsko. Z željo, da se konkurenti kmalu spoprimejo na Hermesovem dirkališču ob priliki »Savi« dirk, in sicer dne 13. t. m., so se vsi sebi razšli.

Klasifikacija za glavno prvenstvo

Ljubljana, 31. julija.

Včeraj se je zaključilo državno prvenstvo v skokih in s tem se je pričela borba za Petrinovičev pokal. Ne samo med sportnimi krogi, tudi v ostali javnosti je veliko zanimanje za državno prvenstvo v plavanju, večina pa ne ve, kakšna je klasifikacija pri tekmovalstvu za naslov najboljšega plavalnega kluba v Jugoslaviji, ki prejme Petrinovičev pokal.

Plavalno prvenstvo je razdeljeno na tri panoge, na plavanje, waterpolo in skokanje seniorji in juniorji in je torej skupno 6 prvenstev. V vsaki teh panog se klasificira samo prvih šest mest in sicer šteje 1. mesto 13 točk, drugo 8, tretje 5, četrto 3, peto 2 in šesto 1 točko.

Klub, ki doseže v enem izmed prvenstev največ točk, je prvak v dotičnem tekmovalstvu. Klasifikacija za Petrinovičev pokal je malo drugačna. Posamezne panoge niso enako ocenjene. Najvišje je ocenjeno plavanje, nato waterpolo, najslabše pa skoki. Te panoge so si v razmerju 3 : 2 : 1. Potem takem prejme skupni zmagovalac v plavalnem prvenstvu juniorjev 39 točk, klub, ki je dosegel drugo mesto 24 točk itd., prvak v waterpolu 26 točk, drugi 16 točk itd., dočim dobi klub, ki si je osvojil prvenstvo v skokih, le 13 točk, drugi 8 točk itd. Vzemimo primer. Ilirija je dosegla v skokih prvenstvo juniorjev in prvenstvo seniorjev in dobi glasom klasifikacije za Petrinovičev pokal 2 krat po 13 točk, to je skupno 26 točk. Ilirija doseže dalje 1. mesto plavalnega prvenstva juniorjev, kar da 39 točk, dalje 3. mesto plavalnega prvenstva seniorjev, kar da 15 točk, dalje 3. mesto waterpolo juniorjev, kar da 10 točk in 4. mesto waterpolo seniorjev, kar da 6 točk. Vse te točke se sedaj seštevajo in bi torej Ilirija došla v borbi za Petrinovičev pokal točk: 26 (skoki), 39 (plavanje juniorji), 15 (plavanje seniorji), 10 (waterpolo juniorji), 6 (waterpolo seniorji), skupno torej 96 točk. Pri tem je vseeno, če doseže klub v enem izmed prvenstev mnogo več točko kot drugi klubi. Primer: Ilirija je v kategoriji skokov seniorjev (računajo se skupno seniorji in juniorji) dosegla prvo msto s 60 točkami, sledi Concordia s 17 točkami, 3. KSU s 16 in 4. Jadrans z 10 točkami. Za Petrinovičev pokal šteje to: Ilirija 13 točk, Concordia 8, KSU 5, Jadrans 3.

V tabelici jugoslovenskih plavalnih rekordov je do zdaj vodil splitski Jadrans, ki je imel 9 rekordov (6 moških, 3 damske), dočim je imela Ilirija 8 rekordov (7 damskih, 1 moški). V soboto svačar pa so

dame Ilirije postavile 3 nove rekorde, tako, da je sedaj Ilirija na prvem mestu s 11 rekordi. Dominantno pozicijo imajo v rekordni tabeli Ilirijanke, ki imajo od 16 kar 10 rekordov.

Plavalni dvomatch Ilirija : Viktorija

Dve ob 21. bo prestala plavalna garda Ilirije glavno preizkušnjo za državno prvenstvo. V gostih ima odlično plavalno ekipo suške Viktorije, ki je prispela v Ljubljano z vsemi svojimi rekorderji in rekorderkami. Med njimi je odlični 400 metrač Mini, državni prvak v prsnem plavanju Grkinič, sprinter Golob, hrbtni plavač in državni reprezentant Marčeta, od dam pa nastopi sijajni trio Viktorije: Wimmer, naša najboljša prsna in hrbtna plavalca, Medanič, poleg Lampretove najboljša sprinterka v Jugoslaviji in odlična prsna plavalca Bier. V dvomatchu sicer damske točke niso na sporedu, Viktorijanske pa so prispale v Ljubljano, da v predpisnem bazenu poskušajo izboljšati nekatere državne rekorde, tako v mešani štafeti 3x100 m, na 200 prsno in na 100 m hrbtno. Tudi Ilirijanke bodo nastopile v teh točkah in je pričakovati zboljšanja rekordov. V moških disciplinah nastopita oba kluba v najmočnejših postavah. Zanimiva bo borba med rekorderjem Žirovnikom in Marčeto, ki hočeta postaviti na 200 m hrbtno nov rekord. Ilirija se bo skušala revanžirati za svoj nedavni poraz na Sušaku v waterpolu, kjer je k porazu mnogo pripomogel sodnik.

Sporod tekmovalja je tale: 100 m prosto, 400 m prosto, 200 m prsno, 200 m hrbtno, 5x50 m prosto in waterpolo. Vmesne točke bodo izpolnile dame in je med drugim napovedala Ilirija rušenje damskega rekorda na 4x100 m prosto, ki ga ima Jadrans s 6:07,2. Glede na

A. D. Emery:

Ove siroti

Roman

Hotel je nadaljevati svoj slavnostni govor, pa je stopil Rumignac smeje naprej, rekoč:

— Vse to so neumnosti in bajke, ki jih piše tu v trdnjavi peščica pisunov in obrekljivcev.

Segel je Picardu v roke in pripomnil:

— Zdej moram domov pogledat, kaj počno žena in otroci; službo namreč nastopim šele ponoči...

— A jaz sem vas baš hotel povabiti na polje dobre kapljice...

— Na kraljevo zdravje? — je vprašal Rumignac. — No, če je tako... toda ne v krmi, to se ne spodobi...

— Seveda ne za vaše dostojanstvo... vladnega uslužbenca, — je pripomnil Picard.

— Pa tudi za vaše dostojanstvo... komornika ne.

— Prvega komornika in zaupnika mogočnega policijskega ravnatelja, — je pretraval Picard, naglašujoč vsako besedo.

— In tako vas hočem prositi, gospod Picard, da sprejmete gostoljubnost siromašnega, toda poštenega moža.

— Z veseljem, dragi Rumignac.

In odšla sta po cesti okrog Bastille ter prispela na koncu ulice Saint-Antoine do hišice, kjer je ječar odprl nizka vrata, rekoč:

— He... he... ali slišite tam doli vrščati punčko... To je v podprilici, ju, razko, desno.

Rumignacova žena se je pojavila na pragu in odvedla je Picarda v zakajeno sobo, ki je bila obenem jedilnica in zavetišče kopice otrok.

Očeta je obdelal že čaka in na mizi je stala tudi trebušasta steklenica.

— Sedite tu nasproti mene, — je dejal ječar veselo in porinil od sebe kopico razposajenih otrok, — a ti, žena, prinesi polič za tega vrliga gospoda, ki je glavni... kako bi dejal... desna roka gospoda policijskega ravnatelja.

Rumignacova žena je zelo spoštljivo pozdravila Picarda.

— Potem, — je nadaljeval ječar, — naju pa lahko pustiš sama, ker bi rad malo pokramljaj s prijateljem Picardom.

Cim sta bila poliča napolnjena, sta ju oba izpraznila do dna.

Picard je pil navadno malo, to pot je pa napravil izjemo, da bi počastil gostitelja.

Rumignac je postavil polič na mizo, rekoč:

— Prosili ste me, dragi moj, naj vam povem, kako sem bil to napravil...

— Da ste mogli uiti iz jetnišnice in končno, kaj bi storili, da bi ušli iz Bastille, če bi bili v nji zaprti.

— Jaz? ... Storil bi isto, kar sem storil takrat, ko sem ušel iz trdnjave, kamor so me bili zaprti Angleži...

Oddahnil si je za hip, potem je pa nadaljeval:

— Pobegniti sem pri belem dnevu in skozi glavna vrata...

— Zares?

— To pot Picard ni hlinil presenečenja, ki se mu je poznalo že na obrazu.

Mož, ki mu je pravil o pobegu iz ječe, je bil pač poklican govoriti o takih rečeh, in njegov prepričevalni glas je mogel vzbuditi le živo zanimanje tistega, ki je mislil na pobeg svojega gospoda.

— Kaj se niste bali, da bi vas opazili?

— Da bi me opazili? ... Saj so me

videli, dragi moj, videli so me, kakor so le mogli.

— In vas niso spoznali?

— To je druga stvar; znal sem urediti vse tako, da me niso spoznali.

— In vas niso... zadržali?

— Ne, znal sem se splaziti iz trdnjave tako spretno, da nikomur niti na misel ni prišlo, da nameravam pobegniti.

— Vi ste pa res fant od fare, dragi Rumignac; to, kar ste mi zdajle povedali, me izredno zanima in morda je sreča, da sem se seznanil z vami.

— Sreča?... Za koga?...

— V prvi vrsti zame.

— Kako to mislite?

— Cisto enostavno; ker mi dajete navodila za pobeg, ki mi utegnejo biti zelo dobrodošla.

— Ah, da, — je dejal ječar smeje, — kadar pridejo na vrsto drugi, da bodo nosili tale sveženj ključev za pasom... K sreči pa še nisimo tako daleč...

— Ho... ho...

— Vsekakor jih pričakujem... Pripravljen sem.

— Jaz pa ne.

Pri teh besedah je bil Picard na videz zelo razburjen. V resnici pa ni odvrnil pogleda od sveženja ključev, višjih za ječarjevim pasom.

— Ah, če bi mogel dobiti iz tega sveženja ključ, ki odpira celico mojega gospoda, bi poskusil osvoboditi ubogega viteza, — je razmišljal Picard sam pri sebi.

— Kaj ste rekli? — je vprašal ječar.

— Da nisem pripravljen... In če bi me zaprli jutri, bi moral pač umreti od lakote, kakor ta trmasti vitez de Vaudrey...

Kvečjemu če bi mi pokazali sredstvo, ki ste si pomagali z njim, ko ste jo zagodili tem preklicanim Angležem.

— To je zelo enostavno.

— Kakor vsi genialni načrti, dragi moj Rumignac.

Ječar je ponosno dvignil glavo. Picardu, ki ga je skrivaj neprestano opazoval, se je zdelo, da se mu bo zdaj razvezal jezik.

— No, čujte, kako je bilo, — je dejal Rumignac. — Povedal sem vam že, da sem bil ujet na bojišču in da so me zaprli.

— Da, v ječo, podobno Bastilli.

— Še v huišo trdnjavo!

— Gromska strela!

— Stražili so me zelo strogo znotraj in zunaj.

— Potem je pa res pravi čudež, da ste mogli pobegniti.

— Da, pravi čudež! ... Bil sem torej zaprt... In takoj drugi dan mi je začelo tu notri vreti.

Prijel se je za čelo.

— To je bil genij, dragi Rumignac. Ječar se je še bolj napihnul.

— Da, — je nadaljeval, — razmišljal sem...

— Mislili ste na pobeg?

— Tako je!

— Kako ste pa zasnovali načrt? — je vprašal Picard. — Saj so vas gotovo strogo stražili.

— Strojše nego... jaz... Ne, tega nisem hotel reči... Samo jaz bi se mogel stražiti bolje, nego so me oni.

— No, ko je bil vaš načrt zasnovan... je silil vanj Picard ves nestrpen.

— Sem šel po njem na delo... in evo, kako. Opazil sem bil, da ječar vsako nedeljo hitro odide, čim mi prinese večerjo.

— Ah!

— Da, Tam doli je šlo vse tako, kakor v Bastilli. Zdaj se dobro spominjam.

— Kako?

Otok brez carin in davkov

Prebivalce otoka Ada-Kaleh v Dunavu je rumunski kralj oprostil vseh carin in davkov

Neverjetno se sliši, da je na svetu otok, kjer ne poznajo ne carin, ne davkov. Če se vozimo po Dunavu proti otoku, zagledamo naenkrat ozek pas zemlje z živo vegetacijo. To je otok Ada-Kaleh. Od brega ni posebnega daleč in vožnja do otoka ni nevarna. Pri otoku ni motornih čolnov, temveč le navadne ladje, ki prepelejo prebivalce do mesteca Orsova v poljudni uri, nazaj po otoku pa traja vožnja samo dobrih 10 minut. Na otoku Ada-Kaleh prebiva okrog 700 mohamedancev, ki živijo svoje patriarhalno življenje in so tu na severu pozabili na zgodovino. Otočani so mnogo bolj nosilci muslimanske tradicije in ohranili so mnogo bolj čiste običaje, nego Turki v moderni Turčiji. Tam je prepovedan fes, tu pa še vedno edino moško pokrivalo. V Stambulju po ulicah kar mrgoli nalepotičenih Turkov v evropskih oblekah, na tem otoku pa zapusti žena svoj dom le redko in če že odide z doma, mora imeti gosto zastrto obraz. Doba avtomobila in elektrike se ni dotaknila tega otoka, kjer še sedaj ni nobene avtomobilske ceste, zato tudi nobenega vozila. Vodovod in elektriko luč poznajo samo oni otočani, ki so bili kdaj na bregu Dunava. Tudi kina na otoku nimajo, pač so pa otočani zelo ponosni, da jih je med njimi osem, ki imajo že radio.

Sključeni stari Turki in množica otrok spremlja tuja po senčnatem parku do edinega dostopa v notranjost otoka, kjer se zdaj stoji nedotaknjen, skoraj 200 let star zid bivše krščanske trdnjave proti Turkom. Ob tej ozki in edini, seveda zelo slabi cesti stoji na obeh straneh pritlične hišice. V vsaki je še zdaj bodisi orientalska tkalnica preprog ali pa skladišče tvornice priljubljenih orientalskih slaščic. Tu je tudi nešteto majh-

nih skladišč tobaka. Vzorci leže na lesenih mizicah pred vhodom in stari Turki za njimi potrpežljivo čakajo na kupce. Nekdaj rdečkasti turban na njihovih glavah je že davno potemnel. Stojijo tiho in oči jim začare le, če se kdo bliža. Ta pogled govori o marsičem, priča o krizi, ki je zajela tudi ta edinstveni kotiček na zemlji tako, da zdaj ni skoraj nikogar, ki bi kupoval njihove slaščice, njihov rum in cigarete iz najfinejšega turškega tobaka. Otok je bil že zapisan smrti in otočani so zrl s strahom v bodočnost, ker niso mogli več plačevati davkov. Ko je prikipela sila do vrhunca, je pa prišla rešitev.

Lani je posetil otok rumunski kralj Karol in očarala ga je njegova slikovitost. Otočani so pa kralju potožili, da je zapisan osek smrti. Kako bi vam mogel pomagati? — je vprašal kralj. Osvobodite nas davkov, kakor je bilo prej, so odgovorili otočani. Kralj se je nasmehnil. Če je obdavnih 700 državljanov več ali manj, je v splošni gospodarski krizi pač vseeno. Premeteni Turki pa kralju niso povedali, da svoj čas niso plačevali samo neposrednih davkov, temveč tudi davek na poslovni promet. Zdej so pa oproščeni vseh davkov in carin. Kar čez noč se je razvil cvetoče tihotapstvo, toda finančni minister je moral izpolniti kraljevo obljubo. Ni mu preostajalo drugega, nego ustanoviti na otoku carinsko stanico, ki kontrolira zdaj izvoz z otoka. Na otoku se lahko za mal denar preskrbiš s slaščicami in alkoholom, toda gorje onemu, ki bi vzel z otoka več kot eno steklenico alkohola in en zavojček slaščic. Zdej ima otok zopet svoje dohodke in bradati Turki pojejo hvalo kralju Karlu, kadar se zbera v svoji edini mošej, kjer so tla pogrnjena z največjo ročno tkano preprogo sveta.

Več piva, manj zločinov

Odkar so v Ameriki zopet dovolili točiti pivo, je zločinstvo v večini velikih ameriških mest znatno nazadovalo. To je potrdila anketa »United Pressa«. T New Yorku je padlo število umorov in ubojev v prvih petih mesecih tekočega leta na 154 proti 205 v enakem razdobju lanskega leta. V maju je bilo 24 napadov, 25 vlovov in 250 zločinov manj nego lani v maju. Ljudje pijo namestu težkih alkoholnih pijač pivo in zato so manj pijani. Je izjavil newyorški policijski komisar Bolan. Odkar je dovoljeno točiti pivo, je nazadovalo povpraševanje po zganju in tihotapci alkoholnih pijač so prišli ob zaslužek.

Policijski ravnatelj v Clevelandu George Matowitz je izjavil: Ljudje, ki sprejemajo vsako novost z nezaupanjem, so govorili, da bo zločinstvo napredovalo, ko bo dovoljeno točiti pivo. Vidimo pa, da se je zgodilo baš nasprotno. Po tajnih točilnicah so se pijanci prej pogosto pretepali, zdaj je pa krvavih spopadov vedno manj. Clevelandska kriminalna statistika je zabeležila v prvi polovici tekočega leta z 837 ropov (lani 949), 27 umorov (lani 37, 56 roparskih napadov (lani 84). V St. Louisu je padlo število zaradi pijanosti aretiranih za 16,5 odstotka. Od 5. aprila do 20. junija so bile 1604 aretacije, lani v istem razdobju 2045. Umorov je bilo letos 19, lani 23, vlov-

mov letos 207, lani 240. Tudi v New Orleansu je zločinstvo znatno padlo. Od aprila do julija je bilo v mestu 6 umorov, 29 roparskih napadov in 146 vlovov. Policija je aretirala samo 28 pijanih avtomobilov. Po vseh večjih mestih opuščajo tihotapci alkohola svoj posel in se oprijemljejo poštenega dela.

Arcibaševa vdova živi v bedi

Ko je izbruhnila ruska revolucija, je pobegnil med drugimi veliki carske Rusije v inozemstvo tudi slavni ruski pisatelj Mihail Arcibašev. Dolgo je avtor »Sanina« taval po svetu, končno se je pa ustavil v Varšavi, kjer je dobil službo v uredništvu ruskega lista »Za svobodo«. Komaj se je nekoliko pomiril, je začel spet pisateljati in v Varšavi je izdal med drugim svoje zanimive spomine »Pisateljevi zapiski«.

Po Arcibaševi smrti se je izselila njegova žena iz Poljske, kjer je živel v zelo težkih razmerah. Napotila se je v Rumunijo v nadi, da bo tam lažje živela. Toda vse njene nade so splavale po vodi in žena slavnega ruskega pisatelja živi zdaj v bedi, ki jo je deloma zakrivila težka kriza na književnem trgu. Arcibašev je bil prodal izključno pravico do izdaje svojih del nekaterim inozemskim založnikom, ki pa zdaj zaradi zastoja na književnem trgu Arcibaševih del ne

izdajajo tako, da je ostala posateljova vdova brez denarja. Živi, kot reče, no, v bedi, in sicer v rumunskem mestu Galacu.

Premetena sleparka

V Pragi je dvignila mnogo prahu sleparija bive postrežnice Marije Bienove, ki se je več let izdajala za hčerko Lichtensteina. Bienova je hči kamnoseka. V Pragi je našla pred leti dobro ženo in z njo pomočjo se je seznanila s prasko družbo. Najbrž se ji je zahotelo igrati v mestu važno vlogo, pa ni imela denarja. Seznanila se je z višjim faktorjem velike tiskarne nekake prškega lista. Mož je bil star takrat 39 let in v Pragi je imel 700.000 Kč vredno stanovanjsko hišo. Postrežnica Bienova se mu je predstavila kot knežinja Marija Antoineta, edina hči kneza Lichtensteina iz Telca na Moravskem. Ni še točno dognano, kako je mogla solidnega gospoda prepričati, da je res knežjeva rodu.

Bienova je često dobivala pisma od svojega dozdnevnega očeta kneza Lichtensteina. Kmalu se je Bienova preselila k faktorju in faktorjeva žena ni protestirala, čeprav je imel dovolj povoda domnevati, da ima njen mož ljubavno razmerje z lažno knežinjo. V pismih, ki jih je dobivala premetena pustolovka, je bilo rečeno, da name-rava njen oče zidati palače in da potrebuje denar. Da bi se bolj prepričala ljudi, da je knežjeva rodu, je Bienova jemala na dolg razna darila, zlasti krzno, zlatino in srebrnino ter nosila vse to faktorju in njegovim ženi. Tako ju je preslepila, da sta ji z veseljem posodila nekaj tisočakov, ki je z njimi plačala darila. Narvezila je lahkovernima zakoncem, da ji bo zapustil oče več vlekopostev. Na ta račun je faktor sklenil prodati svojo hišo, denar pa izročiti dozdnevni knežinji. Tako se je tudi zgodilo in sleparka je dobila 750.000 Kč.

Kozaki v Mandžuriji

Na mandžurskem ozemlju, na zapadni meji, je tako zvano Trjohrjeje, kjer so naseljeni ruski kozaki. To je zelo rodovitni kraj, kjer žive skoraj izključno kozaki, ki so odšli iz Rusije z atamanom Semjonovim in kamor se vedno prihajajo poedini begunci iz sovjetske Rusije. Kozakov je v Mandžuriji okrog 6000; življenje jim teče po starih kozakiških tradicijah in običajih. Vsaka naselbina ima svojega atamana, ves kraj pa svojega oblastnega atamana v osebi zelo popularnega polkovnika Mungalova. Oblastni ataman ima vso sodno in upravo oblast nad krajem, proti njegovim razsodbam ni priziva. To je ustava, kakršno so imeli zabajalski kozaki. Tudi varnostna policija je izključno v kozakiških rokah.

Leta 1929 so izbrabile sovjetske čete spor s Kitajsko, da so pomorile vse prebivalce nekaterih kozakiških naselbin. V bodoče se kozakom take nevarnosti ni bati, vendar so pa vedno na trazi. Kozaki so zelo dobro oboroženi, a mandžurska in japonska vlada temu ne nasprotujeta, temveč nasprotno, jih še podpirata ter skrbita, da njihova kolonizacija čim bolj napreduje.

Največja krutost.

Učenci dobe v šoli za nalogo vprašanje, kaj je največja krutost. In eden odgovori: »Če kdo povzroči učitelja, ki ima ženo, tri otroke, dober tek in 1000 Din plače.«

Vse v redu.

— Gospod šef, našega blagajnika je povozil avto in sedaj leži v bolnici.

— Hvala bogu, jaz sem pa že mislil, da ni prišel v pisarno, ker je pobegnil z blagajno.

PRODAM

PLANSKO PEČICO
(Bratröhre), v najboljšem stanju za Din 130. Ogleđ od 11 do 12. na glavnem kolodvoru, I. desno. 3134

JABOLKA

debela, kg Din 3.50, stolne hruške kg Din 3.25, košare 35 kg, franko brzim vozom razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 3133

DIESEL-MOTOR

Junkersov, od 25 HP, z generatorjem, skoro nov, v brezhibnem stanju, prodam poceni. Pogledati in vprašati: Tvornica »Lacet«, Zagreb, Savska cesta št. 86. 3129

SOTOR

skoraj nov, do 5 oseb prostora, takoj ugodno napredaj. Ogleđ da se v Rožni dolini c. XIII. št. 3. 3130

NEPREMIČNOSTI

DRUŽINSKO HIŠO
z vrtom in malo njivo, ugodno za upokojevalca, prodam. Vprašati v gostilni Marin, Tezno pri Mariboru. 3126

STAVBNA PARCELA

okroglo pol orala njive, napredaj, 2 minuti od železniške postaje in tovarne Sv. Peter v Savinjski dolini, za Din 12.000 gotovine. Cepin Antonija, Zalec. 3126

PEKARNO

oddam v najem ali vzamem peka, ki dobi ali ima obrt. — Ambroš, Dravograd. 3128

KRASNO HIŠO

prodam takoj v trgu Vojnik pri Celju z gostilno, mesarijo, gospodarskim poslopijem ter nekaj zemljišča, v hiši je elektrika, razsvetljava ter dvojno stanovanje, za jako nizko ceno ter zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Dopise na Ivan Ferlež, valjani mlaj., Sv. Jurij ob južni žel. 3127

ODDAM LOKAL

na Sv. Petra cesti št. 13. — Poizve se v trgovini od 5. do 7. ure popoldne. 3089

ŽENITVE

POROKE

posreduje solidno in najdiskretnije ter razpošilja propekte in daje informacije proti odškodnini Din 10.- v poštinih znamkah: »REZOR«, zavod za sklepanje zakonov, Zagreb, pošta 3. 52/L

POROKE VSEH STANOV

posreduje najdiskretnije in zelo vestno ter razpošilja propekte in daje informacije proti nakazilu 10.— Din v poštinih znamkah: »REZOR«, zavod za sklepanje zakonov, Zagreb, pošta 3. 3119

SLUŽBE

TRGOVSKI SOTRUDNIK
mlad, verziran v vseh panogah mešane trgovine, kakor spece-rije, manufakture, usnja, železine ter ostale drobnarije, želi zamenjati mesto. Cenjene dopise poslati pošto ležeče pod »Dober prodajalec«, Sv. Peter v Savinjski dolini. 3132

ZASTOPNIKA ZA SLOVENIJO

sprejem za takoj. »Zagorka«, proizved sportnih cepic, Matišić, Zagreb, Vlaška ul. 135. 3131

STANOVANJA

250.— DIN MESEČNO stanovanje 2 sob, kuhinje in pritlikin — oddam takoj. — Naslov v upravi »Slovenskega Narodca«. 3093

STANOVANJE

štirisobno in komfortno se odda od avgusta do konca oktobra mirni in solidni stranki. — Naslov v upravi »Sl. Narodca«. 3114

TRISOBNO STANOVANJE

v II. nadstropju, Slomškova ulica in dvosobno brez kuhinje za samca ali pisarno — se takoj odda. — Več pri kamnoseku g. A. Vodniku pri Glavnem kolodvoru v Ljubljani. 53/L

RAZNO

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA.
Sv. Petra cesta 14. 117

DOMAČE SALAME

prvovrstne, samo pri I. Buzzonlini, Ljubljana, Lingarjeva ulica (za škofijo). 3097

TELEFON 2059

PREMOG
SUHA DRVA
Pogačnik, Bohoričeva 5.

Mestna hranilnica

ljubljanska

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3
s podružnico na Miklošičevi cesti št. 13

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji. Ima vlog nad 430.000.000.— Din, rezervnih skladov pa nad 10 milijonov dinarjev.

Za pupilarne naložbe pa sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. — Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčnomogočjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti. Telefon centrale št. 2016 in 2616, podružnice št. 2367. — Poštni čekovni račun centrale št. 10.533, podružnice št. 16.153. — Uradne ure za stranke so od 8. do 12. ure.

NAZNANILO

VLJUDNO NAZNANJAM CENJ. DAMAM IN GOSPODOM, da odprem s 1. avgustom v LJUBLJANI V GAJEVI ULICI (PALAČA ZALAZNIK) komfortno in higijensko urejeni

damski in moški frizerski salon,

v katerem bom izvrševala vsa pod to stroko spadajoča dela, MODERNO ONDULACIJO, BARVANJE LAS, MANICURO IN LEPTNO MASAZO.

Da ustrežem cenj. posebnikom vsestransko, bom zaposlila samo prvovrstno osebje. Skrbela bom za splošno higijeno in hitro postrežbo.

Se priporoča in prosi za obilni poset